

Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 1992 lisätalousarvioksi

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1992 lisätalousarvioksi.

Tässä lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan menoihin lisäystä kaikkiaan 9 586 milj. mk ja menojen vähennykset mukaan lukien nettolisäystä 9 349 milj. mk.

Työllisyyden hoito. Työllisyystilanne heikkeni erittäin jyrkästi vuoden 1991 aikana. Työvoiman kysyntä supistui peräti 127 000 henkeä eli 5 % edellisvuotisesta. Työvoimatoimistoissa oli vuoden 1991 lopulla 340 000 työtöntä työnhakijaa, joista lomautettuja oli noin 90 000. Työttömyys yli kaksinkertaistui vuoden 1991 aikana. Työttömyysaste nousi suhteellisesti eniten eteläisessä Suomessa, ja alueelliset työttömyyserot tasoittuivat.

Työttömyyden ennustetaan vieläkin lisääntyvän vuoden 1992 aikana ja pysyvän korkealla tasolla vuonna 1993. Kuluvana vuonna työttömiä arvioidaan olevan keskimäärin 265 000 henkeä eli 10 ½ % työvoimasta. Talvikuukausina työministeriön rekisteröimien työttömien työnhakijoiden määrä nousee jopa yli 350 000 henkeen. Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa tuntuvasti.

Tässä tilanteessa korostuu talouspolitiikan keskeisenä tavoitteena tuotannon reaalisen ja hintakilpailukyyn parantamisen ohella korkean työllisyyden saavuttaminen lähivuosina. Tämä edellyttää avoimen sektorin tukemista ja talouden saamista nousuun viennin lisäämisellä.

Kevästä 1991 lähtien avointa sektoria on hallituksen eri toimenpitein elvytetty merkittävästi. Devalvaation, työnantajamaksujen alennusten, liikevaihtoverouudistuksen ja tuloratkaisun arvioidaan lisäävän tänä vuonna yritysten hintakilpailukykyä yli 20 % ja vientiä, mikä luo edellytyksiä työllisyyden kestävälle paranemiselle. Vuoden 1991 lisämenoarvioissa lisättiin merkittävästi työllisyyden hoidon ja koulutuksen määrärahoja.

Myönteiset työllisyysvaikutukset näkyvät kuitenkin hitaasti, mistä syystä hallitus pitää tärkeänä lisätä työllisyyttä välittömästi parantavia sellaisia finanssipoliittisia toimenpi-

teitä, jotka samalla vahvistavat taloudellisen nousun perustaa. Erityistä huomiota tuleekin kiinnittää laajavaikutteiseen toimintalinjaan suurtyöttömyyden hoitamiseksi sekä rahoitusvaikeuksiin joutuneiden aseman kohentamiseksi.

Tämän vuoksi tässä lisätalousarviossa on tarkoitus korostaa erityisesti yleistä talouspolitiikan linjaa tukevia, valikoivan elvytyksen keinoja. Erityisen tärkeää on lisätä tuotantopohjaa vahvistavia sekä vientiä välittömästi tai välillisesti tukevia teollisuus-, energia-, tutkimus-, liikenne- ja korkeakouluinvestointeja sekä valtion osarahoittamaa asuntotuotantoa.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyviä, välittömästi työllisyyttä parantavia hankkeita ovat etenkin valtion rakennusinvestoinnit ja hankinnat, joiden kokonaisinvestoinnit nousevat yhteensä noin 1,2 mrd markkaan. Merkittävään on monitoimijäänmurtajan suuruudeltaan enintään 563 milj. markan tilausvaltuus. Ilmailulaitoksen 35 milj. markan peruspääoman korotus mahdollistaa yhteensä noin 370 milj. markan suuruisen eräiden rakennushankkeiden aikaistamisen.

Perusrakennusinvestointien lisäämiseksi myönnetään tieverkon kehittämiseen, yleisten teiden perustienpitoon ja Valtionrautateiden radanpitoon yhteensä 75 milj. mk. Uuden energiateknologian ja kotimaista polttoainetta käyttävien laitosten rakentamishankkeita lisätään 45 milj. markan valtuudella. Energiataloudellisen tutkimuksen ja koetoiminnan edistämiseen myönnetään 10 milj. mk. Yritysten alueellisia teknologiahankkeita on tarkoitus tukea 3 milj. markalla. Lämmityslaitosten sekä yhdyskuntien vesiensuojelu- ja vesihuoltolaitteiden investointien korkotukilainavaltuutta lisätään yhteensä 110 milj. markalla.

Työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin myönnetään lisäystä yhteensä 282 milj. mk. Vuoden 1992 lisätyöllisyystyöohjelmaan myönnetään lisäystä 80 milj. mk ja palkkaperusteisiin harkinnanvaraisiin työllistämismäärärahoihin

yhteensä 70 milj. mk. Työllisyysperusteisten valtionapuinvestointien lisämyöntämisvaltuus mitoitetaan 40 milj. markkaan. Työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta lisätään noin 250 000 oppilastyöpäivällä.

Rakennustoiminnan elvyttämiseksi laajennetaan asuntojen perusparannuslainoitusta 2 000 asunnolla ja hankintalainoja ylivelkaantuneilta hankittavilla 300 asunnolla.

Teollisuuden toimintaedellytysten turvaamiseen tarkoitetuilla toimenpiteillä edistetään tässä lisätalousarviossa merkittävästi myönnteistä työllisyyskehitystä eri toimialoilla. Imatran terästehtaan toiminnan turvaamiseen osoitetaan eri hallinnonaloilla määrärahoja yhteensä 10 milj. mk. Veitsiluoto Oy:n osakepääomarahoitukseen lisäämiseen myönnetään yhteensä 150 milj. mk. Finnyards Oy:n osakkeiden hankkimiseen myönnetään 50 milj. mk.

Taloudellisissa vaikeuksissa olevien maatilojen ja yritysten sekä asuntovaikeuksissa olevien velallisten asemaan kiinnitetään erityistä huomiota. Keran suhdannelainojen 300 milj. markan myöntämisvaltuus luo mahdollisuuksia yli 500 terveän yrityksen toimintaedellytysten turvaamiseen. Maatalouteen kohdennettujen vakauttamislainojen 650 milj. markan myöntämisvaltuudella edistetään noin 2 000 kannattavan maatilan toimintaedellytyksiä. Ylivelkaantuneille asunnonhankkijoille tarkoitettulla 400 milj. markan korkotukilainavaltuudella arvioidaan autettavan noin 1 000 kaikkein vaikeimmassa asemassa olevaa asuntovelallista. Metsähallituksen maanostoihin myönnetään 200 milj. mk.

Väliaikaisen ammatillisen koulutuksen 1 000 aloituspaikan lisäämisellä lukukauden ajaksi ja ammatillisten oppilaitosten oppilaiden harjoittelupaikkojen lisäämisellä vaikutetaan keskeisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuuteen lähitulevaisuudessa.

Matkailuyritysten toimintaedellytyksiä on tarkoitus turvata ja kehittää 2,5 milj. markan avustuksella Kehitysaluerahasto Oy:lle matkailuyritysten toiminnan turvaamiseen sekä määräraha- ja elinkeinoelämän yhteispanostus voi nousta yhteensä 11 milj. markkaan asti. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehitysedellytysten ylläpitämiseksi myönnetään ns. Kunto-neuvontajärjestelmään 5 milj. mk. Alustoimitusten rahoitukseen tarkoitet-

tujen korkotukilainojen myöntämisvaltuutta lisätään 2 mrd mk.

Kaikkiaan tähän lisätalousarvioon sisältyvillä työllisyysperusteisilla toimenpiteillä voidaan vaikuttaa arviolta vajaan 9 000 työ- tai koulutuspaikan syntymiseen. Eri toimenpiteillä aikaansaatavat kokonaisinvestoinnit nousevat yli 2 mrd markan. Lisäksi taloudellisesti vaikeassa asemassa olevien kehittämistä vakauttamistoimet lisäävät mainittua markkamäärää. Toimenpiteiden välilliset työpaikkoja säilyttävät vaikutukset kohoavat huomattavasti suuremmiksi. Toimenpiteillä arvioidaan vaikutettavan keskipitkällä aikavälillä kymmenien tuhansien työpaikkojen ylläpitämiseen.

Edellä mainittujen lisätalousarvioesityksen työllisyyttä edistävien toimenpiteiden pohjana on osaltaan työministeriön laatima luonnos valtioneuvoston työllisyydenhoidon tavoiteohjelmaksi. Hallitus toteaa, että lisätalousarvioesityksen työllisyyttä korostava painotus korvaa työllisyyslain sisältämän tarvittaessa laadittavaksi edellytettävän työllisyydenhoidon tavoiteohjelman.

Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen. Pankkisektorin kannattavuus on vuodesta 1989 lähtien voimakkaasti heikentynyt. Keskeisinä syinä kehitykseen ovat aikaisempina vuosina otettujen riskien toteutuminen, osakekurssien laskusta johtuneet merkittävät sijoitustappiot, kiinteistöjen hintojen lasku sekä niin sanottujen järjestämättömien luottojen ja luottotappioiden kasvu. Järjestämättömiä saamia, joista pankit eivät saa korkotuloja, pankkikonserneilla oli vuoden 1991 lopussa noin 41 miljardia markkaa. Luottotappiot nousivat vuonna 1991 noin 7,6 miljardiin markkaan.

Kuluvana vuonna pankkien tappiot jatkuvat suurina ja saattavat jopa kasvaa. Vaikka tuotannon supistuminen tasaantuu ja taloudellinen toimeliaisuus kääntyy vuoden loppupuolella nousuun, luottotappiot ja järjestämättömiin luottoihin liittyvä korkorasitus eivät ehdi taittua vielä vuonna 1992. Tilanteen paraneminen vuonna 1993 on mahdollista, mutta ei varmaa.

Pankkilainsäädäntö edellyttää, että pankeilla on tietty määrä omaa pääomaa suhteessa saamisiin, sitoumuksiin ja sijoituksiin. Oman pääoman määrä asettaa siten rajat pankin luotonannolle.

Vakavaraisuusvaatimusten täyttäminen ei

ole ainoastaan laillisuuskysymys. Pankkien jälleenrahoituksen hinta ja saatavuus riippuvat ratkaisevasti pankkien vakavaraisuudesta. Erityisesti ulkomainen varainhankinta vaarantuu vakavaraisuuden heiketessä.

Pankkien tappiot supistavat pankkien omaa pääomaa. Vaikka vielä vuoden 1991 lopussa suomalaiset pankit täyttivät vakavaraisuusvaatimukset keskimäärin varsin hyvin, pankkien välillä on suuria eroja ja kuluvan vuoden tappiot uhkaavat alentaa koko pankkisektorin vakavaraisuuden nykyisellä tasekoolla lähelle minimirajaa ja pahimmassa tapauksessa sen alle.

Jos tappiot vähentävät pankkien omia pääomia, vakavaraisuusvaatimusten täyttäminen edellyttää uusia pääomasijoituksia tai saamisten ja sitoumusten määrän supistamista. Uuden pääoman saaminen markkinoilta on tällä hetkellä hyvin vaikeaa.

Koska pankkien asema rahoituksen välityksessä on Suomessa keskeinen, luotonannon supistamisella olisi talouden taantumaa pitkittävä ja syventävä vaikutus, mikä puolestaan voisi johtaa pankit entistä vaikeampaan tilanteeseen.

Rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaaminen on viime kädessä julkisen vallan toimenpiteiden varassa. Pankkien merkitys koko kansantaloudelle on niin keskeinen, ettei koko pankkisektorin voida sallia joutuvan ylipääsemättömiin vaikeuksiin.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy eräitä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on torjua talletuspankkien vakavaraisuuden sellainen heikkeneminen, joka olennaisesti rajoittaisi niiden luotonantokykyä ja siten johtaisi taloudellisen taantumaa syvenemiseen investointien ja kulutuskysynnän supistuessa.

Toimenpiteistä keskeinen on valtion osallistuminen pankkien pääomarakenteen vahvistamiseen tekemällä pääomasijoituksia sellaisten etuoikeutettujen pääomatodistusten muodossa, jotka pankin vakavaraisuutta laskettaessa luettaisiin sen omaan pääomaan. Valtion tällaisten sijoitusten määrä voisi olla yhteensä enintään 8 miljardia markkaa.

Suomen Pankin peruskorkoa korotetaan 1.5.1992 yhdellä prosenttiyksiköllä siten, että korotus kohdistuu vain vanhoihin peruskorkosidonnaisiin luottoihin. Korotus rajataan Suomen Pankin ohjeilla siten, että luottojen korot saavat nousta korkeintaan 12 prosenttiin. Sellaisten luottojen, joiden korkotaso on

12 prosenttia tai enemmän, korkoa ei saa korottaa.

Peruskoron korotukseen liittyen ehdotetaan lisätalousarvioesityksessä maatilalain mukaisten korkotukilainojen, ASP-lainojen sekä vuokra-asuntojen korkotukilainojen korotuen korottamista puolella prosenttiyksiköllä 1.5.1992 lukien. Tätä koskevat lisämäärärahat sisältyvät tähän lisätalousarvioesitykseen.

Rahoitusmarkkinoiden vakauttamiseksi myös eräät verotusta koskevat toimenpiteet ovat tarpeen. Yritysten riskirahoitusmahdollisuuksien parantamiseksi ja osakemarkkinoiden elvyttämiseksi arvopaperipörssin välityksellä tapahtuvan arvopaperikaupan leimaverotuksesta on tarkoitus luopua. Myös talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslakia on tarkoitus muuttaa siten, ettei peruskoron mahdollinen korottaminen vaikuta verovapaiden 24 kuukauden määräaikaistalletusten eikä käyttelytilien korkoihin. Samalla lain voimassaoloaikaa ehdotetaan jatkettavaksi vuodella.

Talletuskorkojen nostaminen ei ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista, koska pankkien rahoitusasemaa on vaikeassa taloudellisessa tilanteessa parannettava. Käyttelytilien osalta koron pitäminen ennallaan on perusteltua senkin vuoksi, että näillä tileillä korkoa voidaan katsoa maksettavan pikemminkin inflaation vaikutuksen eliminoinemiseksi kuin tuottona sijoitukselle. Nykyisissä matalan inflaation oloissa koron nosto ei olisi siten tämänkään vuoksi aiheellista. Samalla olisi luontevaa muuttaa lain rakennetta siten, että käyttelytilien enimmäiskorkotasoa ei enää sidottaisi peruskorkoon tai muuhun markkinakorkotasoa heijastelevaan viitekorkoon, vaan se määriteltäisiin suoraan laissa.

Eduskunnalle annetaan lisätalousarvioesityksen kanssa myös esitys laiksi valtion vakuusrahastosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksen tarkoituksena on perustaa talletuspankkien vakaan toiminnan ja tallettajien saamisten turvaamiseksi talletuspankeille yhteinen valtion rahasto, jonka varoista voitaisiin myöntää tukilainoja ja takauksia pankkiryhmien omille vakuusrahastoille ja antaa muutakin rahoitustukea, jos se olisi tarpeellista pankkien toiminnan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi. Valtion vakuusrahaston toiminta perustuisi käytännössä lähinnä valtion vastuulla tapahtu-

vaan lainanottoon. Rahastoa varten otettujen lainojen kulloinenkin määrä voisi rahaston myöntämien takausten kanssa olla enintään 20 miljardia markkaa.

Muutoin tähän lisätalousarvioon sisältyvät määrärahalisäykset ja esitykset ovat lähes täysimääräisesti lakisääteisiä.

Seuraavassa perustellaan hallinnonaloittain muita kuin edellä käsiteltyjä tärkeimpiä tähän lisätalousarvioesitykseen sisältyviä muutoksia.

Ulkoasiainministeriön hallinnonala. Lähialueyhteistyöhön sekä yhteistyöhön Baltian maiden kanssa myönnetään lisäystä 10 milj. mk sekä monen- ja kahdenvälisiin rahoitusjärjestelyihin 15 milj. mk. Maksusuuteen YK:n rauhanturvajoukoille myönnetään lisäystä 29 milj. mk. Suomalaisten valvontajoukkojen lähettämisestä Jugoslaviaan aiheutuviin menoihin myönnetään lisäystä yhteensä 68 milj. mk ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa.

Sisäasiainministeriön hallinnonala. Rajavartiolaitoksen kalustohankintoihin myönnetään lisäystä 15 milj. mk.

Puolustusministeriön hallinnonala. Puolustusvoimien palkkauksista vähennetään 40 milj. mk määrärahan oikaisun johdosta.

Valtiovarainministeriön hallinnonala. Koroon valtion eläkerahastoon myönnetään lisäystä 37 milj. mk. Verohallinnon palkkauksiin myönnetään lisäystä 55 milj. mk.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala. Siirtoon viljavarastorahastoon myönnetään lisäystä 25 milj. mk. Maataloustulolain mukaisesta valtiontuesta ja aloittamisavustuksista vähennetään yhteensä 100 milj. mk.

Liikenneministeriön hallinnonala. Merenkululaitoksen toimintamenoista vähennetään 29 milj. mk.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala. Siirtoon valtiontakuurahastoon myönnetään lisäystä 130 milj. mk. Alueellisesta kuljetuksesta vähennetään 10 milj. mk. Kaupallisten sihteereiden valtionapua lisätään 10 milj. markalla.

Valtionvelka. Lisätalousarvion tasapainottaminen edellyttää nettolainanoton lisäämistä 9 195 milj. markalla 43 780 milj. markkaan.

Tulot. Sekalaisiin tuloihin arvioidaan kertyvän lisäystä 5 milj. mk.

Valtiolle takaisin maksettavina lainoina kertyy lisäystä 150 milj. mk.

Lisätalousarvion tasapainottamiseksi nettolainanottoa on tarpeen lisätä 9 195 milj. markalla. Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys lainanottovaltuuksien lisäämisestä niin, että uusien budjettitalouden lainojen bruttomääräinen enimmäismäärä vuonna 1992 on 65 000 000 000 mk ja nettomääräinen enimmäismäärä 45 000 000 000 mk.

Nyt myönnetty menojen muutokset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	mk
23. Valtioneuvosto	450 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	83 245 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	18 300 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	21 770 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	8 108 000 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	49 750 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	59 850 000
Maan hankkiminen metsähallitukselle	200 000 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	86 200 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	364 131 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	8 846 000
34. Työministeriön hallinnonala	282 055 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	66 000 000
Muutokset yhteensä	9 348 597 000

Nyt arvioidut tulojen muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	mk
12. Sekalaiset tulot	5 050 000
15. Lainat	9 345 000 000
Muutokset yhteensä	9 350 050 000

Tämän lisätalousarviesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen tulo- ja menoarvio	172 824 767 000	172 821 881 900
Lisätalousarvio	9 350 050 000	9 348 597 000
Yhteensä	182 174 817 000	182 170 478 900

Sen perusteella, mitä edellä on esitetty ja viitaten tämän esityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 1992.

Helsingissä 18 päivänä maaliskuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Vuoden 1992 lisätalousarvio

TULOT

Osasto 12

mk

12. SEKALAISET TULOT	5 050 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	4 000 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	4 000 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	1 050 000
02. Sosiaali- ja terveyshallituksen tulot, lisäystä.....	1 050 000

Osasto 15

15. LAINAT	9 345 000 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	150 000 000
02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille, lisäystä.....	150 000 000
02. Valtion lainanotto	9 195 000 000
01. Nettolainanotto, lisäystä.....	9 195 000 000

Tulojen kokonaismäärä:

9 350 050 000

MENOT

Pääluokka 23

mk

23. VALTIONEUVOSTO	450 000
99. Valtioneuvoston muut menot (050)	450 000
27. Presidentti Risto Rytin muistomerkki (siirtomääräraha 2 v)	450 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	83 245 000
01. Ulkoasiainhallinto (030)	3 000 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000
50. Yhteistyö Itä- ja Keski-Euroopan maiden kanssa (040)	25 000 000
61. Lähialueyhteistyö sekä yhteistyö Baltian maiden kanssa (siirtomääräraha), lisäystä	10 000 000
69. Monen- ja kahdenväliset rahoitusjärjestelyt (siirtomääräraha), lisäystä	15 000 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot (030)	55 245 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha), lisäystä	25 845 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha), lisäystä	29 400 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	18 300 000
01. Sisäasiainministeriö (050).....	1 300 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 300 000

80. Pelastushallinto (110)	—
31. Valtionosuudet (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 300 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä	3 000 000
87. Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt, vähennystä	—8 300 000
90. Rajavartiolaitos (120)	15 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	15 000 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut menot (050)	2 000 000
26. Hallinnonalan erityismenot (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	21 770 000
12. Puolustusvoimien palkkaus- ja muut menot (160)	—40 000 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä	—40 000 000
27. Kiinteistömenot (160)	20 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha), lisäystä	20 000 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta (030)	41 770 000
21. Rauhanturvaamistoiminnan valmius- ja sotilastarkkailijatehtävät (siirtomääräraha), lisäystä	770 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenot (arviomääräraha), lisäystä	41 000 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	8 108 000 000
05. Valtiokonttori (020)	—
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	—10 000 000
88. Osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha)	10 000 000
07. Eläkkeet (950)	37 000 000
61. Korko valtion eläkerahastolle (arviomääräraha), lisäystä	37 000 000
18. Verohallinto (020)	55 000 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	55 000 000

50. Suomen rahapaja (020)	10 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	10 000 000
87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen (840)	8 000 000 000
88. Pääomasijoitukset talletuspankkeihin (siirtomääräraha).....	8 000 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot (020)	6 000 000
51. Eräät avustukset (arviomääräraha).....	6 000 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	49 750 000
10. Korkeakoulut (240)	19 890 000
21. Eräiden korkeakoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	190 000
28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä.....	9 700 000
46. Peruskoulut (220)	900 000
55. Avustus ulkomailla toimiville kouluille (arviomääräraha), lisäys- tä.....	900 000
56. Kirjastotoimi (280)	4 500 000
31. Valtionosuus kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomäärä- raha), lisäystä	4 500 000
60. Valtion ammatilliset oppilaitokset (230)	23 900 000
23. Väliaikainen ammatillinen koulutus, lisäystä	15 000 000
24. Harjoittelutoiminta, lisäystä	5 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä.....	3 900 000
61. Koulutilat ja metsät (230)	—190 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä	—190 000
92. Valtion taidemuseo (290)	250 000
21. Museo-, tutkimus- ja dokumentointitoiminta (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	250 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha).....	—
99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot (210)	500 000
50. Eräät avustukset, lisäystä.....	500 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNONALA	259 850 000
29. Viljan varmuusvarastointi (670).....	25 000 000
60. Siirto viljavara-astorahastoon	25 000 000
31. Hinta- ja tulotuki (670)	—87 500 000
41. Maataloustulolain mukainen valtion tuki (arviomääräraha), vähennystä	—75 000 000
45. Sokerintuotannon tukeminen (arviomääräraha), vähennystä	—12 500 000
33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (670)	120 000 000
40. Aloitamisavustus (arviomääräraha), vähennystä	—25 000 000
46. Avustus turkiseläinkannan tervehdyttämiseksi (siirtomääräraha).	—
47. Maatalouden kohdennettujen vakauttamislainojen korkoavustus (siirtomääräraha)	125 000 000
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000
37. Kalatalous (690)	—150 000
41. Kalatalouden edistäminen (arviomääräraha), lisäystä	500 000
44. Kalastusvakuutustoiminta (arviomääräraha), vähennystä	—650 000
38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (690)	—500 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä	—500 000
40. Vesivarojen käyttö ja hoito (560)	3 000 000
77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha), lisäystä	3 000 000
95. Metsähallitus (680)	
87. Maan hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	200 000 000

Sijoitusmenot (87): 200 000 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	86 200 000
24. Tielaitos (720)	60 000 000
21. Yleisten teiden perustienpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 000 000
77. Tieverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	50 000 000

30. Merenkulkulaitos (730)	—25 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	—29 000 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	4 000 000
57. Henkilö- ja tavaraliikenteen tuet ja korvaukset (750)	—3 100 000
34. Valtionapu pääkaupunkiseudun metrojärjestelmän suunnitteluun ja rakentamiseen (siirtomääräraha), vähennystä	—3 100 000
58. Radanpito (750)	15 000 000
62. Valtionrautateiden radanpito (siirtomääräraha), lisäystä	15 000 000
92. Ilmailulaitos (740)	35 000 000
88. Ilmailulaitoksen peruspääoman korotus, lisäystä	35 000 000
99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot (710)	4 300 000
40. Eräät valtionavut, lisäystä	500 000
45. Itä- ja Keski-Euroopan liikennealan avustaminen (siirtomääräraha), lisäystä	3 800 000

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	364 131 000
01. Kauppa- ja teollisuusministeriö (810)	1 200 000
22. Elinkeinopolitiikkaan liittyvä tutkimustoiminta (siirtomääräraha), lisäystä	1 000 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 500 000
66. Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuudet (arviomääräraha), vähennystä	—1 300 000
30. Elintarvikevirasto (820)	70 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	70 000
39. Teknillinen tarkastuskeskus (820)	—1 800 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	—1 800 000
42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus (830)	—10 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	—10 000 000
44. Teknologian kehittämiskeskus (830)	2 961 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	61 000

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	—100 000
42. Avustukset alueellisen teknologiatoiminnan edistämiseen (siirtomääräraha), lisäystä	3 000 000
46. Teknisen ja kaupallisen tutkimuksen edistäminen (830)	—3 000 000
25. Kansallisten mittauspaikkojen sekä mitta- ja turvallisuustekniikan kehittäminen (siirtomääräraha), vähennystä	—3 000 000
49. Kehitysaluerahasto Oy (840)	2 500 000
47. Avustus Kehitysaluerahasto Oy:lle matkailuyritysten toiminnan turvaamiseen	2 500 000
50. Teollisuuden edistäminen (850)	337 000 000
42. Imatran terästehtaan toiminnan turvaaminen	7 000 000
61. Siirrot valtiontakuurahastoon ja vientitakuukorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	130 000 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha), lisäystä	150 000 000
89. Finnyards Oy:n osakkeiden hankkiminen	50 000 000
51. Yritystoiminnan alueelliset rahoitustoimenpiteet (850)	—10 000 000
48. Alueellinen kuljetustuki (arviomääräraha), vähennystä	—10 000 000
52. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen (850)	5 000 000
24. Kehittämispalvelut pienille ja keskisuurille yrityksille (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 000 000
55. Energiatalous (860)	30 000 000
40. Energia-avustukset (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000
42. Avustukset energiataloudellisen tutkimuksen ja koetoiminnan edistämiseen (siirtomääräraha), lisäystä	10 000 000
80. Matkailun edistämiskeskus (870)	2 500 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 500 000
85. Ulkomaankaupan edistäminen (880)	9 100 000
40. Avustus viennin edistämiseen (arviomääräraha), vähennystä	—3 700 000
41. Avustus ulkomaankauppaa edistäville järjestöille, lisäystä	2 800 000
44. Kaupalliset sihteerit (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
90. Valtion hankintakeskus (050)	
72. Vuokraustoiminta (siirtomääräraha), vähennystä	—1 400 000

Sijoitusmenot (72): — 1 400 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	8 846 000
02. Sosiaali- ja terveyshallitus (400).....	996 000
28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha), lisäystä	996 000
07. Työterveyslaitos (450).....	4 500 000
50. Valtionapu työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	4 500 000
22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot (410) .	3 350 000
55. Valtion korvaus sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	3 350 000

Pääluokka 34

34. TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	282 055 000
06. Työvoimapolitiikan toimeenpano (620).....	282 055 000
02. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	35 000 000
50. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososi- aaliset edut (arviomääräraha), lisäystä	76 855 000
51. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ostopalvelut (arviomää- räraha), lisäystä.....	45 200 000
61. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), lisä- ystä	35 000 000
62. Työllisyysperusteinen valtionapu investointeihin (arviomäärära- ha), lisäystä	10 000 000
77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (siirtomääräraha), lisä- ystä	80 000 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	66 000 000
11. Ympäristön suojelu (520)	8 000 000
62. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha), lisäystä.....	8 000 000

15. Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö (520)	—
87. Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (siirtomääräraha), vähennystä	—2 000 000
88. Osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha)	2 000 000
45. Asuntotoimi (540)	58 000 000
53. ASP-järjestelmään liittyvät palkkiot ja korkotuki (arviomääräraha), lisäystä	40 000 000
55. Ylivelkaantuneiden asunnonhankkijoiden korkotuki (arviomääräraha)	10 000 000
62. Lämmityslaitoshankkeiden korkotuki (arviomääräraha), lisäystä.	1 000 000
63. Vuokra-asuntolainojen korkotuki (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000

Menojen kokonaismäärä:

9 348 597 000

TULOT

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. <i>Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot</i>	1992 lisätuloarvio	4 000 000
	1992 tuloarvio	97 050 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1991 tuloarvio	17 700 000
4 000 000 mk.	1991 I lisämenoarvio	10 000 000
	1990 tilinpäätös	19 074 327

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

02. <i>Sosiaali- ja terveyshallituksen tulot</i>	1992 lisätuloarvio	1 050 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1992 tuloarvio	2 150 000
1 050 000 mk.	1991 tuloarvio	500 000

Osasto 15

LAINAT

01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat

02. <i>Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille</i>	taseeseen myönnettyksi merkityn lainan ylimääräisestä takaisinmaksusta.
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 150 000 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys kertyy Posti- ja telelaitokselle myönnetyn liikelaitoksista annetun lain (627/87) mukaisen laitoksen aloittavaan	
	1992 lisätuloarvio 150 000 000
	1992 tuloarvio 108 595 000
	1991 tuloarvio 176 580 000
	1990 tilinpäätös 56 513 340

02. Valtion lainanotto

01. <i>Nettolainanotto</i>	bruttolainanottovaltuuksien	lisäämiseksi
Momentille merkitään lisäystä tulona	vuonna 1992.	
9 195 000 000 mk.		
<i>Selvitysosa:</i> Lisätalousarvion tasapainottaminen edellyttää nettolainanoton lisäämistä. Vuoden 1992 nettolainanoton kokonaismäärä nousee tämän johdosta 43 780 000 000 markkaan. Eduskunnalle annetaan lisätalousarvioon liittyen hallituksen esitys valtion netto- ja	1992 lisätuloarvio	9 195 000 000
	1992 tuloarvio.....	34 585 000 000
	1991 tuloarvio.....	4 685 000 000
	1991 I lisämenoarvio	11 616 000 000
	1991 II lisämenoarvio	10 890 000 000
	1990 tilinpäätös	2 744 850 788

MENOT

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTO

Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärä lukuunottamatta valtioneuvoston jäseniä saa

olla vuonna 1992 enintään 219 henkilötyövuotta.

99. Valtioneuvoston muut menot

27. *Presidentti Risto Rytin muistomerkki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 450 000 mk. Määrärahaa saa käyttää muistomerkin valmistamisesta ja pystyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Valtioneuvoston kanslia saa tehdä muistomerkin hankkimisesta sopimuksen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle

menoja enintään 1 616 000 mk. Valtuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 1993 loppuun mennessä 1 150 000 mk ja vuoden 1994 loppuun mennessä 1 616 000 mk.

1992 lisämääräraha 450 000

Pääluokka 24 ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

29. *Muut kulutusmenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan

siten, että määrärahasta saa käyttää 25 100 000 mk hankintoihin. Määrärahaa saa käyttää myös Suomen Ulkomaankauppali-

ton edustustoissa toimivien kaupallisten sihteerien toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämääräraharake aiheutuu suurlähetystön perustamisesta Kiovaan ja suhteiden hoitamisesta muihin IVY-maihin sekä Ison-Belkin siltakiistan konsulttiselvityksistä ja oikeudenkäyntikuluista.

Kaupalliset sihteerit siirtyvät hallinnollisesti 1.9.1992 alkaen Suomen Ulkomaankauppaliiton alaisuuteen. Kaupalliset sihteerit toimivat pääsääntöisesti Suomen ulkomaanedustustojen yhteydessä, jolloin edustustot huolehtivat mm. toiminnan edellyttämistä toimintalaite- ja palvelujen hankintasopimuksis-

ta. Lisäksi niissäkin maissa, joissa kaupalliset sihteerit toimivat edustustoista erillään, on eräissä tapauksissa perusteltua säilyttää em. sopimukset edustustojen nimissä. Tällöin edustustot maksavat sopimuksista aiheutuvat kustannukset ja laskuttavat ne edelleen Suomen Ulkomaankauppaliitolta. Suomen Ulkomaankauppaliitolta perittävä korvaus on merkitty momentille 12.24.99.

1992 lisämääräraha	3 000 000
1992 menoarvio	260 120 000
1991 menoarvio	236 300 000
1991 II lisämenoarvio	12 500 000
1990 tilinpäätös	225 299 927

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Kehitysyhteistyötoiminta* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista yhdessä aiempien sopimusten ja sitoumusten aiheuttamien menojen kanssa aiheutuu valtiolle menoja enintään 2 100 000 000 mk vuonna 1993, 2 100 000 000 mk vuonna 1994 ja 1 600 000 000 mk vuonna 1995, seuraavasti:

b) Kahdenvälistä lahjamuotoista kehitysapua koskevia sitoumuksia saa vuonna 1992 tehdä siten, että niistä ja vastaavista aiemmista toimenpiteistä aiheutuu valtiolle menoja enintään 1 017 500 000 mk vuonna 1993,

1 016 500 000 mk vuonna 1994 ja 1 016 500 000 mk vuonna 1995.

c) Vuonna 1992 saa tehdä katastrofiapuun, pakolaisten avustamiseen, vapautuspyrkimyksiä tukevaan humanitaariseen apuun sekä muun humanitaarisen toiminnan avustamiseen liittyviä sitoumuksia siten, että niistä ja vastaavista aiemmista sitoumuksista aiheutuu valtiolle menoja enintään 50 000 000 mk vuonna 1993, 50 000 000 mk vuonna 1994 ja 50 000 000 mk vuonna 1995.

1992 menoarvio	2 515 800 000
1991 menoarvio	3 081 700 000
1991 I lisämenoarvio	—370 000 000
1990 tilinpäätös	3 347 000 000

50. Yhteistyö Itä- ja Keski-Euroopan maiden kanssa

61. *Lähialueyhteistyö sekä yhteistyö Baltian maiden kanssa* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk. Lisämäärärahaa saa käyttää lähialueita ja Baltian maita koskevien selvitysten, tutkimusten, koulutuksen, sosiaali- ja terveydenhuollon, hankevalmistelun ja teknisen avun rahoittamiseen sekä Helsinkiin perustettavien Baltian maiden edustustojen avustamiseen.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutet-

tu. Lisämääräraharake aiheutuu avustustarpeen kasvusta ja toiminnan laajenemisesta.

1992 lisämääräraha	10 000 000
1992 menoarvio	2 000 000
1991 II lisämenoarvio	5 000 000

69. *Monen- ja kahdenväliset rahoitusjärjestelyt* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheu-

tuu pohjoismaiden valtiovarain- ja talousministerien pohjoismaiden ministerineuvoston 4.3.1992 pitämässä kokouksessa hyväksymästä Baltian investointiohjelmasta, jonka avulla edistetään pienten ja keskisuurten yritysten investointeja Baltian maissa. Osana ohjelmaa perustetaan Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) yhteyteen teknisen avun rahasto sekä lainoja ja riskipääomia myöntävä investointirahasto, joista edelliseen

rahastoon pohjoismaat sijoittavat 5 milj. Ecua ja jälkimmäiseen 30 milj. Ecua. Suomen osuus mainittujen rahastojen yhteensä 35 milj. Ecu:n yhteispohjoismaisesta sijoituksesta on 22,4 % ja se maksetaan tasasuurina erinä vuosina 1992—94.

1992 lisämääräraha	15 000 000
1992 menoarvio	8 000 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 25 845 000 mk.

Selvitysosa: Luvun 27.30 perustelujen selvitysosaa viitaten lisämäärärahan tarve aiheutuu suomalaisen valvontajoukon lähettämisestä Jugoslaviaan.

1992 lisämääräraha	25 845 000
1992 menoarvio	171 430 000
1991 menoarvio	167 580 000
1990 tilinpäätös	67 438 000

66. *Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 29 400 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan "Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille".

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu YK:n uusista rauhanturvaoperaatioista Länsi-Saharassa, Jugoslaviassa ja Kambodzassa.

1992 lisämääräraha	29 400 000
1992 menoarvio	171 500 000
1991 menoarvio	150 500 000
1990 tilinpäätös	109 114 644

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 1 300 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu maakunta- ja valtion aluehallintohankkeista.

1992 lisämääräraha	1 300 000
1992 menoarvio	85 297 000
1991 menoarvio	71 786 000
1991 II lisämenoarvio	2 899 000
1990 tilinpäätös	63 239 000

80. Pelastushallinto

31. *Valtionosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 300 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan "Valtionosuus palo- ja pelastustoimen kalustohankintoihin". Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että kuntien palo- ja pelastustoimen valtionosuuteen oikeuttaviksi hankinnoiksi saadaan vuonna 1992 hyväksyä määrä, johon oikeuttava valtionosuus on enintään 24 147 000 mk.

1992 lisämääräraha	5 300 000
1992 menoarvio	24 867 000
1991 menoarvio	55 481 000
1991 I lisämenoarvio.....	—4 000 000
1991 II lisämenoarvio.....	15 000 000
1990 tilinpäätös	123 172 113

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 2 "Valtion pelastuskoulun harjoitusalue, Kuopio". Momentin perusteluja muutetaan siten, että hankkeen kustannusarvio on 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Hankkeeseen on aikaisemmin myönnetty 19 800 000 mk.

1992 lisämääräraha	3 000 000
1992 menoarvio.....	11 000 000
1991 menoarvio.....	14 600 000
1990 tilinpäätös.....	7 550 000

87. *Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt*
Momentilta vähennetään 8 300 000 mk.

Kuopion kaupungin kanssa saadaan tehdä esisopimus toimitilojen hankkimisesta Valtion pelastusopiston käyttöön, mistä aiheutuu hankintamenoja vasta vuoden 1993 jälkeen.

Selvitysosa: Kuopion kaupungin kanssa on tehty esisopimus Valtion pelastuskoulun tilojen lunastamisesta ja maksamattoman kauppahinnan koron maksamisesta. Sopimuksen mukaan korot maksetaan lyhennysten yhteydessä, joista ensimmäinen on vuonna 1997. Tämän vuoksi koron maksuun osoitettu määräraha 8 300 000 mk voidaan vähentää kokonaisuudessaan vuoden 1992 menoarviosta.

Valtion pelastusopiston toimitiloista tehdään esisopimus, jonka mukaan Kuopion kaupunki rakennuttaa ja luovuttaa tilat valtion hallintaan niiden valmistuttua. Valtio lunastaa toimitilat todellisia rakennuskustannuksia vastaavasta kauppahinnasta rakennusaikaisine korkoineen viiden vuoden kuluttua tilojen luovutuksesta. Valtio maksaa maksamattomalle kauppahinnalle tilojen hallintaan siirtymisestä lukien vuosittain korkoa, joka on yhtä prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin peruskorko. Rakennushankkeen hyötypinta-ala on noin 2 050 m² ja kustannusarvio ilman rakennusaikaisia korkoja on enintään 18 300 000 mk.

1992 lisämääräraha	—8 300 000
1992 menoarvio	8 300 000

90. Rajavartiolaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu rajavartiotoiminnan tehostamisesta ja sen edellyttämistä kalusto- ja välinehankinnoista erityisesti kaakkoisrajalla ja Suomenlahdella.

1992 lisämääräraha	15 000 000
1992 menoarvio	900 300 000
1991 menoarvio	896 236 000
1991 I lisämenoarvio.....	—1 000 000
1990 tilinpäätös	646 858 588

99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut menot

26. Hallinnonalan erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 500 000 mk aiheutuu kunnalliskomitean menoista ja 1 500 000 mk saamen kielilain mukaisista korvauksista kunnille.

1992 lisämääräraha	2 000 000
1992 menoarvio	4 820 000
1991 menoarvio	5 000 000
1991 II lisämenoarvio	150 000
1990 tilinpäätös	4 114 002

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

12. Puolustusvoimien palkkaus- ja muut menot

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 40 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys johtuu lähinnä vuoden 1991 käytön perusteella tehdystä määrärahan oikaisusta.

1992 lisämääräraha	—40 000 000
1992 menoarvio	3 087 954 000
1991 menoarvio	3 059 239 000
1991 II lisämenoarvio	—10 000 000
1990 tilinpäätös	2 119 146 285

27. Kiinteistömenot

75. Perusparannukset (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk.

Selvitysosa: Puolustusvoimien rakennuskanta on suurelta osaltaan vanhaa, minkä johdosta rakennusten korjaustarve on suuri.

1992 lisämääräraha	20 000 000
1992 menoarvio	70 000 000
1991 menoarvio	60 000 000
1991 II lisämenoarvio	10 000 000
1990 tilinpäätös	59 500 000

neisto-osakkeiden hankintamenojen maksamiseen. Määrärahasta voidaan kokeiluluonteisesti käyttää enintään 200 000 mk rakennusrahastosuorituksista kiinteistöosakeyhtiölle aiheutuvien menojen maksamiseen.

YK-Koulutuskeskuksen kurssirakennuksen ostamista koskevaa valtion ja Kankaanpään kaupungin välistä esisopimusta saadaan noudata, mistä aiheutuu menoja vuosina 1993—2002.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Tarkoituksena on perustaa kiinteistöosakeyhtiö, jonka osakepääoma on enintään 500 000 mk. Osakepääoma muodostetaan siten, että puolustusministeriö luovuttaa perustettavalle yhtiölle apporttina hallin-

87. Kiinteistöjen osto ja pakkolunastus (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saadaan käyttää myös huo-

nassaan olevan Tammisaassa sijaitsevan asuintalon, jonka yhtiö peruskorjaa pääasias-
sa puolustushallinnon palvelussuhdeasun-
noiksi.

YK-Koulutuskeskuksen kurssirakennuksen laajuus on noin 1 900 hyöty-m². Valtio mak-
saa kauppahintana suunnittelu- ja rakennus-
kustannukset rakennusaikaisine korkoineen,
enintään 15 000 000 mk 10 vuoden kuluessa.
Suunnittelukustannukset, noin 850 000 mk,
maksetaan ensimmäisen vuoden maksusuori-
tuksen yhteydessä. Valtio maksaa maksamat-
tomalle kauppahinnalle tilojen käyttöönotos-
ta lukien korkoa, joka on yhtä prosenttiyk-

sikköä suurempi kuin Suomen Pankin perus-
korko. Valtuudesta aiheutuvat menot valti-
olle ovat vuoden 1992 maaliskuun peruskor-
ron perusteella laskien vuosina 1993—2002
yhteensä 21 050 000 mk. Menojen arvioidaan
jakaantuvan 10 vuoden aikana seuraavasti:
vuonna 1993 2 265 000 mk, vuonna 1994
2 625 000 mk, vuonna 1995 2 490 000 mk ja
vuosina 1996—2002 yhteensä enintään
13 700 000 mk.

1992 menoarvio.....	13 000 000
1991 menoarvio.....	12 000 000
1990 tilinpäätös.....	12 000 000

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

Selvitysosa: Yhdistyneet Kansakunnat on
päättänyt asettaa suojajoukon (UNPRO-
FOR) luomaan ja turvaamaan rauhantilaa
Jugoslaviassa. Tarkoituksena on näin luoda
alueella edellytykset neuvotteluille ja synty-
neen kriisin rauhanomaiselle ratkaisulle. Suo-
mi on YK:n pyynnöstä päättänyt asettaa noin
300 henkilön vahvuisen rakentajapataljoonan
ml. kymmenen upseerin esikuntaryhmän ja
sotilaspoliisiryhmän sekä sotilastarkkailijoita
tätä YK:n rauhanturvaamisoperaatiota var-
ten. Rakentajapataljoonan ja sotilaspoliisien
toimikausi on kuusi kuukautta.

Rauhanturvaamisoperaatiota varten myön-
netään tässä lisätalousarviossa ulkoasiainmi-
nisteriön pääluokassa momentilla 24.99.22 ja
puolustusministeriön pääluokassa momenteil-
la 27.30.21 ja 22 yhteensä 67,6 milj. mk.

UNPROFOR-operaatiosta johtuvat menot
katetaan YK:n maksamin korvauksin ja so-
peuttamalla muut rauhanturvaamismenot sit-
ten, että tarvittava säästö toteutuu vuoteen
1994 mennessä.

21. Rauhanturvaamistoiminnan valmius- ja sotilastarkkailijatehtävät (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 770 000
mk. Lisämäärärahaa saa käyttää YK:n rau-
hanturvaamistehtävää varten Jugoslaviaan
määrättyjen sotilastarkkailijoiden palkkojen
ja kansallisen päivärahan maksamiseen sekä

tarkkailijatoiminnasta aiheutuviin kotimaan
hallintomenoihin.

Selvitysosa: Lukuperustelujen selvitysosaan
viitaten Suomi asettaa rauhanturvaamistehtä-
viin Jugoslaviaan neljä sotilastarkkailijaa.
YK:n rauhanturvaamistehtävissä Lähi-Idäs-
sä, Afganistanissa, Kashmirissa, Irakin ja
Kuwaitin välisellä alueella ja Jugoslaviassa
toimii yhteensä 39 suomalaista sotilastarkkai-
lijaa.

1992 lisämääräraha.....	770 000
1992 menoarvio.....	13 910 000
1991 menoarvio.....	13 500 000
1991 II lisämenoarvio.....	1 800 000
1990 tilinpäätös.....	12 720 000

22. Suomalaisten valvontajoukkojen hallin- to- ja varustamismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 41 000 000
mk. Lisämäärärahaa saa käyttää Yhdistynei-
den Kansakuntien rauhanturvaamistehtävään
UNPROFOR-operaatioon asetetun suoma-
laisen pataljoonan matkakustannusten, ter-
veydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-,
edustus- ja hallintomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Pataljoonan päätehtävänä on
rakentaa ja korjata YK:n rauhanturvaamis-
joukkojen toiminnan edellyttämät tilat, ra-
kennukset ja infrastruktuuri. Suurin osa mää-
rarahasta käytetään suomalaisen pataljoonan
työkoneiden ja -välineiden hankintaan. YK
vastaa rakentamisen materiaalikustannuksis-
ta.

1992 lisämääräraha	41 000 000
1992 menoarvio	38 000 000
1991 menoarvio	40 000 000
1990 tilinpäätös	28 500 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärä

saa olla vuonna 1992 enintään 16 399 henkilövuotta.

01. Valtiovarainministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Sopimuspalkkainen budjettineuvoksen virka (S 29) perustetaan 1.7.1992 lukien. Samalla lakkautetaan tulo- ja menoarvio-osastosta samasta ajankohdasta lukien hallitusneuvoksen apulaisosastopäällikkönä virka (A 30).

Momentilta ei tämän johdosta vähennetä määrärahaa.

1992 menoarvio	101 046 000
1991 menoarvio	106 238 000
1990 tilinpäätös	83 931 094

05. Valtiokonttori

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentilta vähennetään 10 000 000 mk. Lisäksi sopimuspalkkainen ylijohtajan virka (S 31) lakkautetaan 1.7.1992 lukien.

Selvitysosa: Vähennys 10 000 000 mk aiheutuu siirrosta momentille 28.05.88.

1992 lisämääräraha	—10 000 000
1992 menoarvio	242 508 000
1991 menoarvio	239 944 000
1990 tilinpäätös	173 278 590

88. *Osakkeiden hankkiminen* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää osakepääoman maksamiseen tai osakkeiden ostamiseen valtiokonttorin toimialalla palveluja tuottavissa yhtiöissä.

Selvitysosa: Määräraha on siirtoa momentilta 28.05.21.

1992 lisämääräraha	10 000 000
1991 menoarvio	1 800 000

07. Eläkkeet

61. *Korko valtion eläkerahastolle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 37 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtiovarastoon suunnitellun valtion elä-

kerahaston varojen siirron ajankohdan muutumisesta.

1992 lisämääräraha	37 000 000
1992 menoarvio	260 000 000
1991 menoarvio	450 000 000

18. Verohallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 55 000 000 mk.

1992 lisämääräraha	55 000 000
1992 menoarvio	1 081 354 000
1991 menoarvio	1 071 326 000
1991 II lisämenoarvio	55 000 000
1990 tilinpäätös	850 986 497

50. Suomen rahapaja

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Rahapaja on tarkoitus muuttaa valtion omistamaksi osakeyhtiöksi vuoden 1993 alusta. Investoinnilla on tarkoitus osaltaan turvata rahapajan toiminnan käynnistyminen yhtiömuodossa.

1992 lisämääräraha	10 000 000
1992 menoarvio	20 315 000
1991 menoarvio	22 258 000
1990 tilinpäätös	15 352 738

84. Pohjoismaiset rahoitusyhteisöt

68. *Suomen maksuosuus Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomasta* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön peruspääoman Suomen kolmannen vuonna 1992 suoritettavan noin 7 500 000 markan määräisen osuuden maksamiseen.

Selvitysosa: Pohjoismaiden Neuvosto on Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön sääntöjen edellyttämällä tavalla 13.11.1991 päättänyt, että yhtiön pääoman laskentava-

luutta vaihdetaan vuoden 1992 kuluessa SDR:stä Ecuiksi. Yhtiön peruspääoma on EY:n virallisen noteerauksen mukaan 28.2.1992 39 816 006 Ecu. Suomen osuus peruspääomasta on tällöin 8 184 401 Ecu. Suomen kolmas vuonna 1992 suoritettava maksuosuus on 1 360 380 Ecu. Maksuosuuden suorittaminen Ecuissa ei aiheuta menonlisäystä momentille.

1992 menoarvio	7 500 000
1991 menoarvio	6 700 000
1990 tilinpäätös	6 370 745

87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen

88. *Pääomasijoitukset talletuspankkeihin* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämillä ehdoilla vakuudettomien pääomasijoitusten tekemiseen talletuspankkien sellaisiin etuoikeutettuihin pääomatodistuksiin, jotka luetaan pankin omaan pääomaan sen vakavaraisuutta laskettaessa.

Sijoituksen tuotto saadaan jättää maksamatta siltä osin kuin pankin jakokelpoiset voittovarot eivät riitä tuoton maksuun.

Valtiolla on oikeus vaatia sijoituksen muuttamista pankin äänivaltaisiksi osakkeiksi tai muulla tavalla turvata valtiolle vaikutusvalta, jos pankki ei pysty maksamaan sijoitukselle tietyn sopimuksessa määriteltävän ajan kuluessa tuottoa tai pankin vakavaraisuus laskee alle lain edellyttämän tason.

Pääomasijoitus saadaan tehdä pankkiin sen taloudellisesta tilanteesta riippumatta, jos pankin joutumisesta selvitystilaan tai konkurssiin voi seurata rahoitusmarkkinoiden vakaan toiminnan häiriintyminen.

Selvitysosa: Valtion sijoituksella pyritään torjumaan talletuspankkien vakavaraisuuden sellainen heikkeneminen, joka olennaisesti

rajoittaa niiden luotonantokykyä ja siten johtaa laman syvenemiseen investointien ja kulutuskysynnän supistuessa.

Sijoitus luetaan talletuspankkien omaan pääomaan, se ei ole valtion puolelta irtisanottavissa eikä sillä ole vakuutta. Pankilla on kuitenkin oikeus lunastaa todistukset takaisin, kun sen vakavaraisuus sen sallii. Sijoitus tuottaa oikeuden pääoman ja kertyneen tuoton maksuun pankin purkautuessa vasta pankin velkojen jälkeen, mutta ennen omaisuuden jakamista pankin omistajille. Sijoituksen sopimustuotto kattaa ensimmäisen viiden vuoden aikana vähintään valtion rahoituskustannukset. Tämän jälkeen tuotto nousee portaittain aina kolmen vuoden välein. Pankki on velvollinen maksamaan vuotuisen tuoton pääomalle vain jakokelpoisista voittovaroistaan. Osinko osakepääomalle, voittoosuus kantarahasto-osuuksille ja korko sijoitusosuuspääomalle saadaan maksaa vasta sijoituksen tuoton jälkeen. Mahdollisesti maksamatta jäänyttä tuottoa ei lisätä pääomaan eikä valtiolla ole oikeutta sen perimiseen myöhempinä vuosina.

1992 lisämääräraha 8 000 000 000

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot

51. *Eräät avustukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan Raha-automaattiyhdistykselle käytettäväksi meripelastuskaluston hankintaan ja yleishyödy-

lisiin tarkoituksiin Ahvenanmaan juhlarahan tuottoa vastaavasti.

Selvitysosa: Juhlarahan koko tuotto tuloutuu momentille 12.28.50.

1992 lisämääräraha 6 000 000

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärä saa olla vuonna 1992 enintään 29 426 henki-

lötyvuotta tuntiopetusta, ylitunteja sekä momentin 29.88.50 ja 53 määrärahalla palkattua henkilöstöä lukuunottamatta.

10. Korkeakoulut

Valtion omistuksessa olevista sairaansijoista Reumasäätiön sairaalassa siirretään viisi sairaansijaa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta Tampereen yliopiston hallintaan.

Selvitysosa: Hallintaoikeuden siirto ei aiheuta määrärahan siirtoja eikä lisää menoja.

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että henkilöstön määrä saa olla enintään 13 272, joista perus- ja sopimuspalkkaisia 12 009, tilapäisiä 326 ja työsopimussuhteisia 937. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1992 menoarvio.....	2 876 911 900
1991 menoarvio.....	2 785 966 000
1991 II lisämenoarvio.....	51 100 000
1990 tilinpäätös.....	2 258 745 376

21. Eräiden korkeakoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 190 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa Joensuun yliopistolle momentilta 29.61.01 lisäyksenä vuoden 1992 tulo- ja menoarviossa Siikasalmen maatalousoppilaitoksen yliopiston tutkimus- ja koeasemaksi muuttamisen johdosta tehtyyn siirtoon.

1992 lisämääräraha	190 000
1992 menoarvio	270 084 000
1991 menoarvio	256 618 000
1991 II lisämenoarvio.....	3 493 000

28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan "Opetusministeriön käytettäväksi". Lisämäärärahaa saa käyttää kulutusmenojen maksamiseen siltä osin kuin korkeakouluilta tilatuista tutkimuksista ja muista palvelutehtävistä perittävistä maksuista annetun asetuksen (997/82) 6 §:n 3 momentissa tarkoitetuista koulutuspoliittisista syistä täydennyskoulutukseen osallistuvilta ei peritä koulutuksesta aiheutuvia kustannuksia täysimääräisinä.

Selvitysosa: Määrärahalla on tarkoitus järjestää ammatillisesti pätevoittävää koulutusta työttömille korkeakoulututkinnon suorittaneille. Momentille 12.29.10 ei kerry määrärahaa vastaavia tuloja.

1992 lisämääräraha	10 000 000
1992 menoarvio	639 550 000
1991 menoarvio	574 128 000
1991 II lisämenoarvio.....	96 600 000
1990 tilinpäätös	608 775 434

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 9 700 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

	Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
2.	Helsingin yliopisto, Unioninkatu 37, peruskorjaus.....	2 500	25 000	10 000	2 100 000	8 700 000
16.	Lapin yliopisto, ruokalan laajennus ja muutos		1 000			1 000 000
					Yhteensä	9 700 000

1992 lisämääräraha	9 700 000
1992 menoarvio	227 700 000
1991 menoarvio	241 000 000
1991 I lisämenoarvio.....	—13 400 000
1990 tilinpäätös	163 753 000

87. Kiinteistöjen hankinta (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Turun yliopistosäätiön kanssa saadaan tehdä sopimus, jonka mukaan yliopistosäätiö kunnostaa ja luovuttaa valtiolle noin 1 240 brutto-m²:n suuruisen tutkija-asuntolaraken-

nuksen. Valtio lunastaa rakennuksen maksamalla kauppahinnan, joka on vuoden 1992 alun hintatasossa enintään 7 800 000 mk, kahden vuoden kuluttua rakennuksen käyttöönotosta, aikaisintaan vuonna 1995. Maksamattomalle kauppahinnalle lasketaan korkoa, joka on kulloinkin Suomen Pankin peruskorko lisättynä yhdellä prosenttiyksiköl-

lä. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1992 menoarvio	109 270 000
1991 menoarvio	195 350 000
1991 I lisämenoarvio.....	—7 000 000
1990 tilinpäätös	16 100 000

46. Peruskoulut

34. *Valtionosuus peruskoulujen ja lukioiden perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 saa myöntää rakentamislupia siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet vuoden 1992 hintatason mukaisista normaalihinnoista laskien ovat yhteensä enintään 302 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1992 menoarvio	290 000 000
1991 menoarvio	245 000 000
1991 II lisämenoarvio.....	10 000 000
1990 tilinpäätös	199 997 967

55. *Avustus ulkomailla toimiville kouluille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 900 000 mk.

Selvitysosa: Lisävaltuuden käytöstä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 14 000 000 mk vuonna 1993, 1 800 000 mk vuonna 1994, 2 000 000 mk vuonna 1995, 2 500 000 mk vuonna 1996 sekä 11 700 000 mk myöhemmin vuosina.

1992 lisämääräraha.....	900 000
1992 menoarvio	4 560 000
1991 menoarvio	2 800 000
1991 I lisämenoarvio.....	600 000
1991 II lisämenoarvio.....	400 000
1990 tilinpäätös.....	2 608 611

56. Kirjastotoimi

31. *Valtionosuus kirjastojen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 500 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 saa myöntää kirjastohankkeille rakentamislupia siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat vuoden 1992 hintatason mukaisista normaalihinnoista laskien yhteensä 26 500 000 mk.

1992 lisämääräraha	4 500 000
1992 menoarvio	36 000 000
1991 menoarvio	40 500 000
1991 I lisämenoarvio.....	—1 100 000
1991 II lisämenoarvio.....	1 000 000
1990 tilinpäätös	41 481 747

60. Valtion ammatilliset oppilaitokset

23. *Väliaikainen ammatillinen koulutus*

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös

kieli-, yrittäjä- ja tietotekniikkakoulutusjaksojen järjestämiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu väliaikaisen ammatillisen koulutuksen

lisäämisestä 1 000 aloituspaikalla yhden lukukauden ajaksi.

1992 lisämääräraha	15 000 000
1992 menoarvio	449 000 000
1991 menoarvio	212 000 000
1991 II lisämenoarvio.....	30 000 000
1990 tilinpäätös	216 961 279

24. *Harjoittelutoiminta*
Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu ammatillisten oppilaitosten oppilaiden palkkaamiseen harjoittelijoiksi valtionhallintoon.

1992 lisämääräraha	5 000 000
1992 menoarvio.....	11 000 000
1991 menoarvio.....	9 700 000
1990 tilinpäätös	9 544 551

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 3 900 000 mk.

Muutokset käyttösuunnitelmaan:

	Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
3.	Koti- ja laitostalousoppilaitokset					
3.5.	Savonlinnan kotitalousoppilaitos					
	— asuntola	495	3 600	7 273	200 000	3 400 000
3.6.	Lepaan kotitalousoppilaitos					
	— asuntola	520	4 000	7 692		4 000 000
5.	Maatalousalan oppilaitokset					
5.1.	Lepaan puutarhaoppilaitos		39 100		43 230 000 (peruuntunut 129 902)	—4 000 000
	— lisärakennus	4 070	32 000	7 864		
	— korjaus- ja muutostyöt.....	1 680	7 100	4 226		
12.	Suunnittelu, pienet hankkeet ja tilapäis- rakennusten siirto- ja kunnostustyöt....					500 000
					Yhteensä	3 900 000

Selvitysosa: Lepaan puutarhaoppilaitoksen kustannusarvio perustuu urakkatarjouksiin.

1992 lisämääräraha	3 900 000
1992 menoarvio	253 020 000
1991 menoarvio	287 860 000
1990 tilinpäätös	200 660 000

61. Koulutilat ja metsät

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 190 000 mk.
Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 29.10.21.

1992 lisämääräraha	—190 000
1992 menoarvio.....	53 692 000
1991 menoarvio.....	54 388 000
1990 tilinpäätös	44 735 309

67. Yksityiset ammatilliset oppilaitokset

57. *Valtionavustus perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha)*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 saa hyväksyä yksityisten ammatillisten oppilaitosten huoneistojen hankkimiseen liittyviä perustamissuunnitelmia ja toteuttamisohjelmia, joiden valtionavustus suoritetaan jälkirahoituksena, enintään siten, että niiden hyväksyttävien kustannusarvioiden määrä perustamissuunnitelmien osalta on enintään 105 000 000 mk ja toteuttamisohjelmien osalta enintään 110 000 000

mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Lisävaltuuden käytöstä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 4 000 000 mk vuonna 1996 sekä 19 000 000 mk myöhempinä vuosina.

1992 menoarvio	14 350 000
1991 menoarvio	21 550 000
1991 I lisämenoarvio.....	—2 000 000
1990 tilinpäätös	18 270 000

91. Urheilun ja nuorisokasvatustyön tukeminen

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaravarat urheilun ja liikuntakasvatustyön tukemiseen (arviomääräraha)*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että liikuntapaikkojen perustamiskustannuksia varten säästöön jätetystä 30 000 000 markan määrärahasta irrotetaan käytettäväksi 15 000 000 mk liikuntapaikkojen peruskorja-

ustöiden avustamiseen sekä 5 000 000 mk rakennustöiden avustamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1992 menoarvio	469 000 000
1991 menoarvio	469 000 000
1990 tilinpäätös	427 970 499

92. Valtion taidemuseo

21. *Museo-, tutkimus- ja dokumentointitoiminta (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää itsenäisyyden juhluvuoden ohjelmaan liittyvän Helene Schjerfbeck -taidenäyttelyn järjestämiseen Yhdysvalloissa.

1992 lisämääräraha.....	250 000
1992 menoarvio	3 900 000
1991 menoarvio	3 800 000
1990 tilinpäätös.....	369 823

74. *Talonrakennukset (siirtomääräraha)*

Nykytaiteen museon uudisrakennushankkeesta saadaan järjestää suunnittelukilpailu, josta saa aiheutua valtiolle menoja enintään 2 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä määrärahaa.

Selvitysosa: Museorakennuksen suunnittelukilpailun kustannusarvioksi on 1991 tulo- ja menoarviossa momentilla 29.90.74 hyväksytty 1 600 000 mk, minkä maksamiseen on samalla myönnetty 500 000 markan määräraha. Kilpailun kustannusarvio on noussut 2 000 000 markaksi.

1992 lisämääräraha

99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot

50. <i>Eräät avustukset</i>	1992 lisämääräraha	500 000
Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk. Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan siten, että opetusmenetelmien kehittämiseen myönnetystä avustuksesta saa käyttää 300 000 mk fysiikkaolympialaisten järjestämiseksi myönnettävään avustukseen.	1992 menoarvio	16 475 000
	1991 menoarvio	22 475 000
	1991 II lisämenoarvio	50 000
	1990 tilinpäätös	24 781 960
Muutokset käyttösuunnitelmaan: mk		
Viime sodissa kaatuneiden etsintään ja muiston vaalimiseen	300 000	
Vaihtoehto EY:lle Kansalaisliikkeelle ja Tiedotuskeskukselle	200 000	
Yhteensä	500 000	

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

29. Viljan varmuusvarastointi

60. <i>Siirto viljavarastorahastoon</i>	1992 lisämääräraha	25 000 000
Momentille myönnetään 25 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää viljavarastorahastoon tehtävän siirron maksamiseen.		

31. Hinta- ja tulotuki

41. <i>Maataloustulolain mukainen valtion tuki (arviomääräraha)</i>	1992 lisämääräraha	—75 000 000
Momentilta vähennetään 75 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää 25 000 000 mk muuhun kuin maataloustulolain 1 §:ssä tarkoitetun valtion tuen maksamiseen.	1992 menoarvio	3 769 700 000
	1991 menoarvio	3 332 500 000
	1991 I lisämenoarvio	331 700 000
	1991 II lisämenoarvio	—80 000 000
	1990 tilinpäätös	3 201 096 918
Muutokset käyttösuunnitelmaan: mk		
Muu maataloustulolain mukainen tuki	—100 000 000	
Muu tuki	25 000 000	
Yhteensä	—75 000 000	
45. <i>Sokerintuotannon tukeminen (arviomääräraha)</i>		
Momentilta vähennetään 12 500 000 mk.		

Selvitysosa: Raakasokerin maailmanmarkkinahintojen kohoamisesta johtuen määrärahan tarve kotimaisen sokeriraaka-aineen hinna alentamiseksi on vähentynyt.

1992 lisämääräraha	—12 500 000
1992 menoarvio	260 000 000
1991 menoarvio	255 000 000
1990 tilinpäätös	215 500 000

32. Maataloustuotteiden vientituki ja tuotannon tasapainottamistoimenpiteet

40. *Maataloustuotteiden vientituki* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että viljan vientitukeen osoitettua määrärahaa saa käyttää myös viljatuotteiden vientitukeen. Momentin määräraha ei edellä olevan johdosta muutu.

1992 menoarvio	2 785 000 000
1991 menoarvio	2 880 000 000
1991 I lisämenoarvio	300 000 000
1991 II lisämenoarvio	675 000 000
1990 tilinpäätös	3 476 507 691

33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen

40. *Aloittamisavustus* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Koska maatalojen sukupolvenvaihdosten arvioidaan supistuvan aiemmin arvioituun verrattuna, aloittamisavustuksia tarvitaan ennakoitua vähemmän.

1992 lisämääräraha	—25 000 000
1992 menoarvio	100 000 000
1991 menoarvio	65 000 000
1991 II lisämenoarvio	12 000 000
1990 tilinpäätös	32 272 102

46. *Avustus turkiseläinkannan tervehdyttämiseksi* (siirtomääräraha)

Vuoden 1989 toisessa lisämenoarviossa myönnettiin 4 000 000 markan määräraha avustusten maksamiseen turkistarhaajille minkkikannan uudistamiseen plasmasytoosiviruksen johdosta. Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös maa- ja metsätalousministeriön määräämin perustein plasmasytoosi-taudin torjunta- ja tutkimussuunnitelman toteuttamisesta Suomen Turkiseläinten kasvattajain Liitto ry:lle aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Momentin määräraha ei edellä olevan johdosta muutu.

1992 lisämääräraha

—

47. *Maatalouden kohdennettujen vakauttamislainojen korkoavustus* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 125 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein eräiden maatilatalouden luottojen kohdennettujen vakauttamislainojen korkoavustusten maksamiseen luotolaitoksille. Kohdennettuun vakauttamiseen myönnettäviä lainoja saa hyväksyä enintään 650 000 000 mk. Avustus korkojen maksamiseen saa olla enintään puolet koron määrästä.

Selvitysosa: Huomattavissa taloudellisissa vaikeuksissa oleville maataloille on tarkoitus myöntää tilanteen vakauttamiseksi lainaa, jolle myönnetään korkoavustusta. Laina on tarkoitettu mm. normaalikorkoisten pankkilainojen, kauppalaskujen ja rehuvelkojen maksamiseen. Tuettavien tilojen yrityskoon, rakennuskannan ja tuotannon on oltava sellaisia, että niillä on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Näiden lainojen vakuudeksi on tarkoitus myöntää valtiontakauksia maaseutuelinkeinolain (1295/90) 35 §:n 1 momentin enimmäismäärän rajoissa. Takauksista aiheutuvat menot maksetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

1992 lisämääräraha

125 000 000

49. *Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk.

Selvitysosa: Eduskunnalle annetaan esitys maaseutuelinkeinolain muuttamisesta siten, että maatilalain nojalla myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvitystä korotetaan ½ prosenttiyksiköllä. Kun Suomen Pankin peruskorkoa korotetaan 1.5.1992 1 prosenttiyksiköllä, nousee korkotuki ½ prosenttiyksiköllä.

1992 lisämääräraha	20 000 000
1992 menoarvio	295 000 000
1991 menoarvio	321 000 000
1991 I lisämenoarvio.....	—30 000 000
1990 tilinpäätös	270 170 701

37. Kalatalous

41. *Kalatalouden edistäminen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 30.38.01.

1992 lisämääräraha	500 000
1992 menoarvio	19 023 000
1991 menoarvio	18 837 000
1991 I lisämenoarvio	2 500 000
1990 tilinpäätös	18 881 566

42. *Kalastuksesta saatavan tulon vakaannuttaminen ja kotimaisen kalan käytön edistäminen (arviomääräraha)*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 2 600 000 mk kalan kuljetusavustusten maksamiseen. Momentin määrärahaa saa käyttää myös EY-neuvottelujen edellyttämien tutkimusten ja selvitysten tekemisestä aiheutuviin menoihin. Momentin määräraha ei edellä olevan johdosta muutu.

1992 menoarvio	35 000 000
1991 menoarvio	33 000 000
1990 tilinpäätös	29 183 893

44. *Kalastusvakuutustoiminta (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 650 000 mk.

1992 lisämääräraha	—650 000
1992 menoarvio	6 500 000
1991 menoarvio	6 500 000
1990 tilinpäätös	4 922 726

38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

01. *Palkkaukset (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 500 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu määrärahan siirrosta momentille 30.37.41.

1992 lisämääräraha	—500 000
1992 menoarvio	51 670 000
1991 menoarvio	42 431 000
1990 tilinpäätös	34 414 201

40. Vesivarojen käyttö ja hoito

30. *Vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että korkotukilainoja saa vuonna 1992 hy-

väksyä enintään 110 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Korkotukilainoista arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti:

	1993 milj. mk	1994 milj. mk	1995 milj. mk	1996- milj. mk
Vuoden 1992 korkotukilainoista	2,8	4,3	4,4	13,2
Aikaisempien vuosien korkotukilainoista	20,0	18,0	16,5	37,5
Yhteensä	22,8	22,3	20,9	50,7

1992 menoarvio 24 000 000
1991 menoarvio 24 000 000
1990 tilinpäätös 20 037 834

77. *Vesistö- ja vesihuoltotyöt* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk.

1992 lisämääräraha 3 000 000
1992 menoarvio 126 010 000
1991 menoarvio 79 935 000
1990 tilinpäätös 71 720 000

58. Yksityismetsätalous

44. *Valtionapu metsänparannustöihin* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää myös metsätalouden tiedottamiseen enintään 1 000 000 mk. Momentin määräraha ei edellä olevan johdosta muutu.

1992 menoarvio 225 000 000
1991 menoarvio 238 000 000
1990 tilinpäätös 224 000 000

90. Valtion margariinitehdas

Selvitysosa: Valtion margariinitehtaan toiminta on tarkoitus lopettaa vuoden 1992 aikana. Selvitysten perusteella tehtaan jatkuvalle kannattavalle toiminnalle ei ole edelly-

tyksiä. Syynä tähän on mm. se, että tehtaan markkinaosuus on pieni ja raaka-aineet on ostettava kilpailijoilta.

95. Metsähallitus

87. *Maan hankkiminen* (siirtomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä
200 000 000 mk.

1992 lisämääräraha 200 000 000
1992 menoarvio 10 000 000
1991 menoarvio 12 000 000
1990 tilinpäätös 9 300 000

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

44. Eräät yhteistyöhankkeet (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää valtioneuvoston tarkemmin määräämällä tavalla enintään 1 500 000 mk perunoiden ja naudanlihan vientisaatavien kattamiseen. Momentin määräraha ei edellä olevan johdosta muutu.

Selvitysosa: Naudanlihan ja perunoiden vienti on liittynyt osittain Suomen ja lähialu-

eiden väliseen elintarviketalouden projektiyhteistyöhön. Ostaja ei ole pystynyt maksamaan kokonaisuudessaan eräitä vuonna 1990 tehtyjä naudanliha- ja perunahankintoja. Määrärahasta on tarkoitus maksaa vientisaatavia naudanlihasta noin 900 000 mk ja perunasta noin 600 000 mk.

1992 menoarvio..... 44 100 000

Pääluokka 31

LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tielaitos

21. Yleisten teiden perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää yleisten teiden kunnostukseen lähinnä kehitysalueilla.

1992 lisämääräraha..... 10 000 000
1992 menoarvio..... 3 863 000 000
1991 menoarvio..... 3 897 300 000
1990 tilinpäätös..... 2 645 627 000

77. Tieverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 000 mk.

Muutokset hanke-erittelyyn:

	Kust. arvio Mmk	Jo bud- jetoitu Mmk	Lisäys 1992 Mmk
Vt 1 Turku-Paimio mo-tie.....	1 076	243	20
Vt 5 Jynkkä-Hiltulanlahti mo-tie.....	121	—	10
Vt 7 Otsola-Summa mo-tie.....	339	105	10
Vt 3 Helsingby-Pitkämäki, mo-tie.....	200	80	10
Yhteensä	1 736	428	50

Selvitysosa: Lisärahoituksella mahdollistetaan Turku-Paimio moottoritien ensimmäisen osuuden avaaminen liikenteelle vuonna 1994.

Jynkkä-Hiltulanlahti väli käsittää moottoritien rakentamisen 3,9 km matkalla Kuopion eteläpuolella jo rakenteilla olevan Pitkälähti-

Jynkkä osuuden jatkeeksi. Sen kustannusarvio on 121 milj. mk. Toimenpide parantaa päätien liikenneoloja sekä paikallisen liikenteen ja elinympäristön olosuhteita.

1992 lisämääräraha	50 000 000
1992 menoarvio	1 908 800 000
1991 menoarvio	1 886 150 000
1990 tilinpäätös	2 336 250 000

30. Merenkululaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 29 000 000 mk.

Selvitysosa: Leutojen talvien johdosta merenkululaitokselle on syntynyt säästöä jäänmurtajien toimintamenoissa.

1992 lisämääräraha	—29 000 000
1992 menoarvio	731 000 000
1991 menoarvio	727 450 000
1990 tilinpäätös	505 515 362

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 mk. Lisämäärärahaa saa käyttää toisen monitoimijäänmurtajan hankinnasta ja suunnittelusta aiheutuvien menojen maksamiseen. Merenkululaitos valtuutetaan hankkimaan toinen monitoimijäänmurtaja, josta valtiolle saa aiheutua menoja enintään 563 000 000 mk.

Selvitysosa: Ensimmäisen monitoimijäänmurtajan tilaussopimukseen sisältyy optio, joka oikeuttaa merenkululaitoksen tilaamaan vuonna 1992 toisen monitoimijäänmurtajan samalla hinnalla kuin ensimmäisen. Tilattavan monitoimijäänmurtajan arvioidaan valmistuvan vuoden 1994 alkupuolella. Monitoimimurtaja korvaa yhden Tarmo-luokan jäänmurtajan.

Jäänmurtajahankintavaltuuden käytöstä arvioidaan aiheutuvan menoja valtiolle vuonna 1993 13,5 milj. mk, vuonna 1994 56,5 milj. mk, vuonna 1995 44,5 milj. mk ja vuosina 1996—2004 yhteensä 444,5 milj. mk.

1992 lisämääräraha	4 000 000
1992 menoarvio	27 100 000
1991 menoarvio	7 000 000
1991 I lisämenoarvio	2 316 000
1990 tilinpäätös	156 200 000

57. Henkilö- ja tavaraliikenteen tuet ja korvaukset

34. Valtionapu pääkaupunkiseudun metrojärjestelmän suunnitteluun ja rakentamiseen (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 3 100 000 mk.

1992 lisämääräraha	—3 100 000
1992 menoarvio	3 100 000
1991 menoarvio	8 000 000
1990 tilinpäätös	3 300 000

61. Valtionapu ja korvaus joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseen ja säilyttämiseen (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 2 000 000 mk kevytreittiliikenteen hoidettavan lentoliikenteen avustamiseen. Momentille

ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

Muutokset käyttösuunnitelmaan:	milj. mk
Peruspalveluliikenne	
— linja-auto ja taksi	—2
— kevytreittiliikenne (enintään)	2
Yhteensä	—

Selvitysosa: Kevytteittiliikennettä on tarkoitus tukea väliaikaisesti Pohjois-Suomessa linja-auto- ja junaliikenteeseen verrattavana joukkoliikenteen peruspalveluna.

1992 menoarvio	623 200 000
1991 menoarvio	614 000 000
1991 I lisämenoarvio	—50 000 000
1990 tilinpäätös	556 500 000

58. Radanpito

62. Valtionrautateiden radanpito (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Muutokset käyttösuunnitelmaan:

	Kustannusarvio 1000 mk	Myönnetty 1000 mk	Myönnetään mk
KEHITTÄMISINVESTOINNIT			
Helsinki-Turku, tason nosto.....	1 775 000	1 100 500	15 000 000
YHTEENSÄ			15 000 000

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää Helsinki-Turku rataosan rakennustöiden nopeuttamiseen. Lisärahoitus varmentaa rataosan avaamisen nopealle liikenteelle vuoteen 1997 mennessä.

1992 lisämääräraha.....	15 000 000
1992 menoarvio.....	1 565 000 000
1991 menoarvio.....	1 457 750 000
1991 I lisämenoarvio.....	—17 800 000
1990 tilinpäätös.....	1 318 000 000

85. Sijoitukset valtionenemmistöisiin osakeyhtiöihin

Valtioneuvosto saa oikeuden myydä käypään hintaan valtion omistamat Kokkolan Puhelin Oy:n osakkeet.

Selvitysosa: Valtion osuus Kokkolan Pu-

helin Oy:n osakepääomasta ja vastaavasti äänivallasta on noin 66 %. Osakkeiden myyntitulot kirjataan momentille 12.39.10.

92. Ilmailulaitos

88. Ilmailulaitoksen peruspääoman korotus
Momentille myönnetään lisäystä 35 000 000 mk.

Peruspääoman korotus käytetään eräiden lentoasemarakennushankkeiden aikaistamiseen.

Selvitysosa: Ilmailulaitoksen on tarkoitus aikaistaa taloudellisista ja toiminnallisista syistä eräitä lentoasema- ja pysäköintirakennushankkeita noin 370 000 000 markalla. Valtio osallistuu näiden investointien rahoitta-

miseen rahoitusrakenteen säilyttämiseksi terveenä. Lisäksi ilmailulaitoksen tarkoituksena on edesauttaa Venäjän lennonvarmistusjärjestelmän kehittämistä siltä osin kuin se tukee myös Suomen lentoliikenteen ylläpitämistä.

1992 lisämääräraha.....	35 000 000
1992 menoarvio.....	80 000 000
1991 menoarvio.....	80 000 000
1991 I lisämenoarvio.....	7 500 000

94. Posti- ja telelaitos

Selvitysosa: Posti- ja telelaitos suorittaa valtiolle valtion lainojen lyhennyksinä 102 milj. markan sijasta 252 milj. mk. Samalla Posti- ja telelaitokselle on tarpeen antaa

valtuus pitkäaikaisen lainan ottamiseen enintään 750 milj. markan sijasta enintään 900 milj. markan määrään.

99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot

40. Eräät valtionavut

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään Kemora -moottoriradan rakenteiden korjaamiseen.

1992 lisämääräraha.....	500 000
1992 menoarvio	3 400 000
1991 menoarvio	3 655 000
1990 tilinpäätös.....	1 770 000

45. Itä- ja Keski-Euroopan liikennealan avustaminen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 800 000

mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös Liettuan ja Puolan välisen raja-aseman perustamiskustannuksiin.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää 1 300 000 mk raja-aseman perustamiseen ja 2 500 000 mk Venäjän ja Viron ilmailualan henkilökunnan kouluttamiseen.

1992 lisämääräraha.....	3 800 000
1992 menoarvio	1 500 000

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Kauppa- ja teollisuusministeriö

22. Elinkeinopolitiikkaan liittyvä tutkimustoiminta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Selvitysosa: Tarkoituksena on lisätä Euroopan yhdentymistä selvittävää tutkimustoimintaa.

1992 lisämääräraha.....	1 000 000
1992 menoarvio	8 050 000
1991 menoarvio	7 000 000
1990 tilinpäätös.....	6 750 000

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 mk. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 200 000 mk kaupallisten sihteerien vienninedistämistapahtumiin ajalla 1.1.—31.8.1992 liittyvien matkamenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämääräraha aiheutuu kaupallisten sihteerien vienninedistämistapahtumiin liittyvien matkojen korvauksista, Euroopan talousaluetta koskevasta tiedottamisesta sekä lisääntyneistä käännostöistä. Lisämäärärahan mitoituksessa on otettu huomioon 1 200 000 mk siirtana momentilta 32.85.40

sekä vähennyksenä 70 000 mk siirtona momentille 32.30.21.

1992 lisämääräraha	1 500 000
1992 menoarvio	23 050 000
1991 menoarvio	23 300 000
1991 II lisämenoarvio	270 000
1990 tilinpäätös	24 270 034

66. *Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 300 000 mk.

1992 lisämääräraha	—1 300 000
1992 menoarvio	2 450 000
1991 menoarvio	1 050 000
1990 tilinpäätös	899 451

30. Elintarvikevirasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 70 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 32.01.29.

1992 lisämääräraha	70 000
1992 menoarvio	10 245 000
1991 menoarvio	9 164 000
1990 tilinpäätös	4 387 128

39. Teknillinen tarkastuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentilta vähennetään 1 800 000 mk.

1992 lisämääräraha	—1 800 000
1992 menoarvio	76 940 000
1991 menoarvio	74 401 000
1990 tilinpäätös	104 768 924

42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentilta vähennetään 10 000 000 mk.

1992 lisämääräraha	—10 000 000
1992 menoarvio	937 658 000
1991 menoarvio	933 000 000
1990 tilinpäätös	696 694 519

44. Teknologian kehittämiskeskus

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 61 000 mk peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin yhden viran perustamista varten 1.8.1992 lukien laskentatehtäviä varten.

Samalla momentin perusteluja muutetaan siten, että henkilöstömäärä saa olla enintään 120, joista perus- ja sopimuspalkkaisia 52.

Selvitysosa: Henkilöstön määrässä on otet-

tu huomioon yhden viran siirto momentilta 32.44.29.

1992 lisämääräraha	61 000
1992 menoarvio	31 361 000
1991 menoarvio	30 819 000
1990 tilinpäätös	22 019 384

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 100 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaiseen työsopimussuhteeseen Eureka-toimintaa varten.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu yhden henkilön palkkausmenojen siirrosta momentille 32.44.01.

1992 lisämääräraha	—100 000
1992 menoarvio	31 000 000
1991 menoarvio	26 500 000
1990 tilinpäätös	22 998 996

42. Avustukset alueellisen teknologiatoiminnan edistämiseen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää paikallisen pienen ja keski-suuren yritystoiminnan teknologian käytön lisäämiseen.

1992 lisämääräraha	3 000 000
1992 menoarvio	15 000 000
1991 menoarvio	7 000 000
1991 I lisämenoarvio	7 000 000
1990 tilinpäätös	8 000 000

46. Teknisen ja kaupallisen tutkimuksen edistäminen

25. Kansallisten mittauspaikkojen sekä mita- ja turvallisuustekniikan kehittäminen (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 3 000 000 mk.

1992 lisämääräraha	—3 000 000
1992 menoarvio	9 000 000
1991 menoarvio	3 500 000
1990 tilinpäätös	2 500 000

49. Kehitysaluerahasto Oy

42. Korkotuki Kehitysaluerahasto Oy:lle (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia korkotukilainoja saadaan vuonna 1992 hyväksyä yhteensä enintään 480 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Hyväksymisvaltuuden lisäys 300 000 000 mk on tarkoitus käyttää ns. suhdannelainoihin pienille ja keski-suurille teollisuusyrityksille. Tarkoituksena on, että uusien korkotukilainojen hyväksymisvaltuudesta enintään 200 000 000 mk käytetään suhdannelainoihin Kehitysaluerahasto Oy:n nykyisen toiminta-alueen ulkopuolella toimiville yrityksille. Sitä varten Kehitysaluerahasto Oy:n toiminta-alue on tarkoitus laajentaa kattamaan koko maa pääkaupunkiseutua lukuunottamatta.

Suhdannelainan korko on kahdelta ensimmäiseltä vuodelta 8 prosenttia, kolmannelta vuodelta 10,5 prosenttia sekä neljänneltä ja viidenneltä vuodelta markkinakorko. Korkotukena maksetaan Kehitysaluerahasto Oy:lle näiden lainojen rahoittamiseksi ottamien lainojen korkokustannusten ja 5 prosentin koron erotus kolmen vuoden ajalta.

Hyväksymisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan aiheutuvan valtiolle korkotukimenoja yhteensä 58 500 000 mk eli vuosina 1993—1995 kunakin vuonna 19 500 000 mk.

1992 menoarvio	78 000 000
1991 menoarvio	28 830 000
1990 tilinpäätös	14 963 670

47. *Avustus Kehitysaluerahasto Oy:lle matkailuyritysten toiminnan turvaamiseen*

Momentille myönnetään 2 500 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Kehitysaluerahasto Oy:lle rahaston tytäryhtiön Matkailukehitys Nordia Oy:n osakepääoman korotuksen yhteydessä rahastolle tulevien uusien osakkeiden merkin-tähinnan maksamiseen.

Selvitysosa: Valtionavustus käytetään Matkailukehitys Nordia Oy:n toimesta määrää-
kaisina osakepääoman sijoituksina matkai-
luyritysten toiminnan turvaamiseen tai kehit-
tämiseen Lapissa, Koillismaalla, Kainuussa ja
Pohjois-Karjalassa.

1992 lisämääräraha..... 2 500 000

50. Teollisuuden edistäminen

42. *Imatran terästehtaan toiminnan turvaa-
minen*

Momentille myönnetään 7 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Imatra Steel Oy:lle Imatran terästehtaan toiminnan turvaamiseksi puolustustaloudellisista syistä myönnettä-
vän avustuksen maksamiseen valtioneuvoston
määräämin perustein.

Selvitysosa: Imatran terästehtaan toimin-
nan turvaamiseksi ja siihen liittyvien ympä-
ristö- ja työllisyssyiden johdosta on tarkoi-
tuksena, että työministeriö ja ympäristömi-
nisteriö myöntävät Imatra Steel Oy:lle työ-
listämistukea ja metalliromun hyödyntämi-
seen tarkoitettua avustusta vuosina 1992—94
yhteensä 51 000 000 mk. Tämän lisäksi kaup-
pa- ja teollisuusministeriö myöntäisi yhtiölle
vuonna 1992 puolustustaloudellisista syistä
toiminnan turvaamiseen tarkoitettuna val-
tionapuna 7 000 000 mk.

1992 lisämääräraha..... 7 000 000

61. *Siirrot valtiontakuurahastoon ja vienti-
takuukorvaukset (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä
130 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve johtuu
Wärtsilän Meriteollisuus Oy:n konkurssin
aiheuttamista korvauksista ja entisen Neu-
vostoliiton kaupan vientitakuukorvauksista.

Wärtsilän Meriteollisuus Oy:n konkurssin
oikeudenkäyntien ratkaisut ja sitten myös
konkurssipesästä mahdollisesti saatavat ta-
kaisinperintävarat siirtynevät vuoden 1993
puolelle. Tämän johdosta Valtiontakuukes-
kus joutuu muuttamaan Suomen Vientiluotto
Oy:n kanssa tekemäänsä maksuaikatauluso-
pimusta. Vuonna 1992 maksuun tulevia kor-

vauksia arvioidaan tulevan noin 400 000 000
markan arvosta. Maksuaikataulusopimukses-
ta aiheutuu Valtiontakuukeskukselle vuonna
1992 korkomenoja yhteensä noin 60 000 000
mk, josta puolet lykätään edelleen vuodelle
1993.

Entisen Neuvostoliiton velkojen vuonna
1992 erääntyvät pääomaerät, yhteensä
350 000 000 mk, on lykätty vuoden 1993
alkuun. Lykätystä pääomaeristä noin
80 000 000 mk on sellaisia, joiden maksami-
sen aikataulun siirtäminen ei ole tarkoituk-
senmukaista. Näiden lisäksi maksamattomia
korkoja on noin 20 000 000 mk.

1992 lisämääräraha.....	130 000 000
1992 menoarvio.....	81 000 000
1991 menoarvio.....	300 000 000
1991 I lisämenoarvio	—299 800 000
1991 II lisämenoarvio	80 000 000
1990 tilinpäätös.....	300 200 000

88. *Osakehankinnat (siirtomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä
150 000 000 mk. Lisäksi momentin peruste-
laja muutetaan siten, että määrärahaa saa
käyttää myös valtion osakeomistusjärjestelyi-
hin liittyvistä asiantuntijaselvityksistä aiheu-
tuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheu-
tuu Veitsiluoto Oy:n vakavaraisuuden ylläpi-
tämisen edellyttämästä suunniteltua suurem-
masta osakepääomarahoituksen lisäämisestä.

1992 lisämääräraha	150 000 000
1992 menoarvio	360 000 000
1991 menoarvio	490 000 000
1990 tilinpäätös	640 000 000

89. *Finnyards Oy:n osakkeiden hankkiminen*
Momentille myönnetään 50 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtion merkitsemien Finnyards Oy:n osakkeiden merkintähinnan maksamiseen.

Selvitysosa: Finnyards Oy:n koko osakepääoma on 384 000 000 mk. Valtion osakemistutus yhtiössä olisi väliaikaista siten, että valtiolle varataan oikeus irrottautua yhtiöstä

3—5 vuoden kuluessa. Tarkoituksena on, että valtio sitoutuisi lisäksi osakepääomaosuut- taan vastaavan 26 000 000 markan takaus- vastuuseen yhtiön veloista ja muista si- toumuksista. Hallitus antaa valtion takaus- vastuuseen liittyen erillisen esityksen edus- kunnalle.

1992 lisämääräraha 50 000 000

51. Yritystoiminnan alueelliset rahoitustoimenpiteet

Selvitysosa: Yritystoiminnan alueellisia tu- kitoimenpiteitä on tarkoitus kohdentaa ny- kyistä tehokkaammin suhdannetilanteeseen sopivimpien keinojen avulla. Erityistä huo- miota kiinnitetään terveiden pienten ja kes- kisuurten yritysten toimintaedellytysten tur- vaamiseen ns. Kunto-neuvontajärjestelmän toteutuksen tehostamisella sekä Kehitysalue- rahasto Oy:n suhdannelainojen myöntämisel- lä. Vastaavasti alueellista kuljetustukea voi-

daan vähentää niiden kysynnän supistumisen johdosta.

48. *Alueellinen kuljetustuki* (arviomäärära- ha)

Momentilta vähennetään 10 000 000 mk.

1992 lisämääräraha	—10 000 000
1992 menoarvio	165 000 000
1991 menoarvio	165 000 000
1990 tilinpäätös	154 846 745

52. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen

24. *Kehittämispalvelut pienille ja keskisuu- rille yrityksille* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk. Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömää- rän palkkaamiseen määräaikaiseen työsopi- mussuhteeseen.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitus käyt-

tää ns. Kuntoneuvontajärjestelmän toteutta- miseen.

1992 lisämääräraha	5 000 000
1992 menoarvio	38 364 000
1991 menoarvio	32 000 000
1990 tilinpäätös	25 041 994

55. Energiatalous

40. *Energia-avustukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 annettavia avustus- sitoumuksia saadaan hyväksyä enintään 85 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisävaltuus 45 000 000 mk käy- tetään teollisuuden ja rakennusten energian

käytön tehostamiseksi tehtäviin energiaselvi- tyksiin ja energiansäästöinvestointien lisäämi- seen uuden energiateknologian ja kotimaista polttoainetta käyttävien laitosten rakentamis- hankkeisiin. Lisävaltuudesta arvioidaan ai- heutuvan valtiolle menoja vuonna 1992 20 000 000 mk, vuonna 1993 15 000 000 mk ja vuonna 1994 10 000 000 mk.

1992 lisämääräraha	20 000 000
1992 menoarvio	45 000 000
1991 menoarvio	37 000 000
1990 tilinpäätös	48 777 245

42. *Avustukset energiataloudellisen tutkimuksen ja koetoiminnan edistämiseen* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahalla on tarkoitus käynnistää uusia hankkeita, joissa painotetaan polttoteknologiaa ja uusiutuvia energialähteitä.

1992 lisämääräraha	10 000 000
1992 menoarvio	39 000 000
1991 menoarvio	35 080 000
1990 tilinpäätös	34 000 000

80. Matkailun edistämiskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää määräaikaisen markkinointiohjelman toteuttamiseen Saksan, Ruotsin ja kotimaan matkailumarkkinoilla sekä yhdessä momentin 32.85.40 sisältämän matkailun ulkomaanmarkkinoinnin määrärahan kanssa. Valtion osuus ohjelman yksittäisten markkinointitoimenpiteiden kustannuksista on enintään 50

%. Kotimaan matkailumarkkinoinnissa otetaan erityisesti huomioon Pohjois-Suomen matkailuyritysten tarpeet.

1992 lisämääräraha	2 500 000
1992 menoarvio	92 346 000
1991 menoarvio	87 152 000
1991 II lisämenoarvio	181 000
1990 tilinpäätös	75 235 180

85. Ulkomaankaupan edistäminen

40. *Avustus viennin edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 3 700 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 6 000 000 mk matkailun ulkomaanmarkkinoinnin hankkeisiin.

Selvitysosa: Vähennyksestä 1 200 000 mk on siirtoa momentille 32.01.29 ja 2 500 000 mk siirtoa momentille 32.85.41.

1992 lisämääräraha	—3 700 000
1992 menoarvio	237 350 000
1991 menoarvio	195 000 000
1991 I lisämenoarvio	15 500 000
1990 tilinpäätös	140 650 687

41. *Avustus ulkomaankauppaa edistävälle järjestöille*

Momentille myönnetään lisäystä 2 800 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:		mk
Suomalais-Ruotsalainen kauppakamari		300 000
Suomen-Venäjän kauppakamari		2 500 000
Yhteensä		2 800 000

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 500 000 mk on siirtoa momentilta 32.85.40. Lisämäärärahasta käytetään 300 000 mk Tukholmassa toimivan Suomalais-ruotsalaisen kauppakamarin devalvaatiosta aiheutuneiden lisämenojen korvaamiseen ja 2 500 000 mk Suomen-Venäjän kauppakamarin Moskovan uuden toimitalon rakentamisesta aiheutuviin menoihin.

1992 lisämääräraha	2 800 000
1992 menoarvio	14 850 000
1991 menoarvio	14 300 000
1991 I lisämenoarvio	900 000
1990 tilinpäätös	13 730 000

44. *Kaupalliset sihteerit* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 6 000 000 mk aiheutuu devalvaatiosta ja muusta kustannusten noususta sekä 4 000 000 mk ulkoasiainministeriölle maksettavan korvauksen tarkentumisesta kaupallisten sihteerien siirtyessä Ulkomaankauppaliitto ry:n alaisuuteen.

1992 lisämääräraha	10 000 000
1992 menoarvio	39 400 000

47. *Korkotuki Suomen Vientiluotto Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että alustoimitusten rahoitukseen myönnettävästä korkotuesta annetussa laissa (1173/90)

tarkoitettuja uusia korkotukilainoja saa vuonna 1992 hyväksyä enintään 4 000 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden lisäys 2 000 000 000 mk ei ylitä kyseessä olevassa laissa mainittua valtuuden enimmäismäärää, joka on 10 000 000 000 mk. Tästä määrästä on 31.12.1991 käytetty yhteensä 3 603 milj. mk. Valtuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1994 4 000 000 mk, vuonna 1995 7 000 000 mk, vuonna 1996 5 000 000 mk ja sen jälkeen 17 000 000 mk.

1992 menoarvio	379 000 000
1991 menoarvio	230 000 000
1990 tilinpäätös	83 425 533

90. Valtion hankintakeskus

72. *Vuokraustoiminta* (siirtomääräraha)
Momentilta vähennetään 1 400 000 mk.

1992 lisämääräraha	—1 400 000
1992 menoarvio	12 400 000
1991 menoarvio	18 000 000
1990 tilinpäätös	16 164 689

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valtion omistamista Reumasäätiön sairaalan 100 sairaansijasta siirretään 95 sairaansijaa Kansaneläkelaitokselle ja viisi sairaansijaa opetusministeriön hallinnonalalle.

Selvitysosa: Sairaansijojen omistusoikeuden siirroista ei aiheudu kustannuksia Kansaneläkelaitokselle eikä opetusministeriön hallinnonalalle.

01. Sosiaali- ja terveysministeriö**01. Palkkaukset (arviomääräraha)**

Talous- ja suunnitteluosastolle voidaan 1.7.1992 lukien perustaa sopimuspalkkainen apulaisosastopäällikön virka (S 29) edellyttäen, että samasta ajankohdasta lukien lakkautetaan sopimuspalkkainen toimistopäällikön virka (S 29).

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1992 menoarvio	53 837 000
1991 menoarvio	52 919 000
1990 tilinpäätös	37 586 239

02. Sosiaali- ja terveyshallitus**28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha)**

Momentille myönnetään lisäystä 996 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lähinnä maksullisen koulutustoiminnan laajentamisesta, jota vastaava tulojen lisäys

on otettu huomioon momentilla 12.33.02.

1992 lisämääräraha	996 000
1992 menoarvio	1 312 000
1991 menoarvio	900 000

07. Työterveyslaitos**50. Valtionapu työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v)**

Momentille myönnetään lisäystä 4 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu 29.11.1991 tehdyn tulopoliittisen sopimuksen yhteydessä sovitusta palkanalennuksista luopumisesta.

1992 lisämääräraha	4 500 000
1992 menoarvio	141 500 000
1991 menoarvio	145 000 000
1990 tilinpäätös	133 400 000

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot**55. Valtion korvaus sotainvalidien kuntous- ja hoitolaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)**

Momentille myönnetään lisäystä 3 350 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu 29.11.1991 tehdyn tulopoliittisen sopimuksen yhteydessä sovitusta palkanalennuksista luopumisesta.

1992 lisämääräraha	3 350 000
1992 menoarvio	137 800 000
1991 menoarvio	131 900 000
1990 tilinpäätös	114 442 535

34. Kuntien järjestämät sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristönsuojelun hallinto

30. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä ympäristönsuojelun hallinnon käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että kustannuksiltaan 1 500 000—15 000 000 markan määräisiä hankkeita eli käyttökustannushankkeita saadaan aloittaa vuonna 1992 siten, että aloitettavien hankkeiden kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 705 700 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Palvelurakenteen kehittämiseen liittyen aloittamisvaltuuden mitoituksessa on lisäyksenä otettu huomioon 5 700 000 mk. Vastaava valtuuden vähennys on suoritettu momentilta 33.34.31.

1992 menoarvio	22 106 000 000
1991 menoarvio	20 191 000 000
1991 I lisämenoarvio	750 000 000
1991 II lisämenoarvio	200 000 000
1990 tilinpäätös	19 169 329 119

31. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä ympäristönsuojelun hallinnon perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 saadaan aloittaa kustannusarvioltaan vähintään 15 000 000 markan määräisiä perustamiskustannushankkeita sekä hyväksyä ennen vuotta 1990 hyväksytyjen perustamiskustannushankkeiden toteuttamisohjelmien muutoksia siten, että niiden kokonaiskustannusarviot ovat yhteensä enintään 784 300 000 mk. Momentin loppusumma ei tämän johdosta muutu.

1992 menoarvio	515 000 000
1991 menoarvio	360 000 000
1991 I lisämenoarvio	—57 000 000
1990 tilinpäätös	351 079 923

Pääluokka 34**TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Työministeriö**

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Hallinto-osaston taloustoimiston peruspalkkainen toimistopäällikön virka (A 28) lakkautetaan. Momentin loppusumma ei tämän johdosta muutu.

1992 menoarvio	130 399 000
1991 menoarvio	127 225 000
1991 I lisämenoarvio	1 090 000
1990 tilinpäätös	120 344 469

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

02. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 35 000 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Muut menot (enintään)	25 000 000
Harkinnanvarainen työllistäminen (ml. sosiaaliturvamaksu) (enintään)	10 000 000

Yhteensä 35 000 000

1992 lisämääräraha	35 000 000
1992 menoarvio	1 269 000 000
1991 menoarvio	1 307 600 000
1991 I lisämenoarvio	84 600 000
1990 tilinpäätös	670 367 167

25. Työvoimapalvelujen erityismenot

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös työvoimapalvelujen kokeilu- ja kehittämishankkeiden koulutus-, materiaali- ja laitemenojen maksamiseen sekä ulkopuolelta ostettujen palvelujen kustannuksiin sekä kansainvälisen harjoittelun ilmoitus- ja kampanjakustannuksiin. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1992 menoarvio.....	35 234 000
1991 menoarvio.....	30 010 000
1991 II lisämenoarvio	4 000 000
1990 tilinpäätös.....	25 165 929

50. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 76 855 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutus- ja erityistuki.....	34 000 000
Ansiotuen ansio-osan valtionosuus	31 400 000
Ylläpitokorvaukset.....	11 200 000
Ennen koulutuksen alkua myönnettävät matkakorvaukset sekä opiskelijavalintaan liittyvät menot.....	150 000
Työttömyyskassojen hallintokulut	105 000
Yhteensä	76 855 000

Selvitysosa: Määrärahan lisäys on mitoitettu vastaamaan koulutuksen hankintamäärärahan ja sen perusteena olevaa noin 250 000 oppilastyöpäivän lisäystä. Lisäksi määräraha on otettu huomioon 25 500 000 markan lisätarve ansio-osien valtionosuuksiin.

1992 lisämääräraha.....	76 855 000
1992 menoarvio.....	1 003 000 000
1991 menoarvio.....	722 650 000
1991 I lisämenoarvio	81 500 000
1991 II lisämenoarvio	51 230 000
1990 tilinpäätös.....	553 646 867

51. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ostopalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 45 200 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 saa tehdä työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) 14 §:n mukaisia koulutuksen han-

kintasopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 1992 jälkeen enintään 212 000 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankinta.....	44 500 000
Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä hankittava koulutus.....	700 000
Yhteensä	45 200 000

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksellä voidaan lisätä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintoja noin 250 000 oppilastyöpäivällä.

1992 lisämääräraha	45 200 000
1992 menoarvio	744 205 000
1991 menoarvio	497 400 000
1991 I lisämenoarvio.....	118 500 000
1991 II lisämenoarvio.....	30 000 000

61. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 35 000 000 mk.

Muutokset käyttösuunnitelmaan:	mk
Työllisyyslain 17—20 §:ssä (HE) tarkoitettujen työllistäminen (pitkäaikaistyöttömät, nuoret ja alueelliset velvoitteet). —	25 000 000
Harkinnanvarainen työllistäminen (enintään).....	60 000 000
Yhteensä	35 000 000

Selvitysosa: Harkinnanvaraiseen työllistämiseen tarkoitettua lisämäärärahasta pääosa käytetään yrittäjäksi ryhtyvien työttömien tukemiseen.

1992 lisämääräraha.....	35 000 000
1992 menoarvio.....	1 279 000 000
1991 menoarvio.....	668 000 000
1991 II lisämenoarvio	—140 000 000
1990 tilinpäätös.....	344 915 746

62. Työllisyysperusteinen valtionapu investointeihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 saa uusia avustuksia myöntää enintään 265 000 000 mk.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 40 000 000 markan lisäyksen johdosta arvioi-

daan valtiolle aiheutuvan vuonna 1992 menoja 10 000 000 mk, vuonna 1993 20 000 000 mk ja vuonna 1994 10 000 000 mk.

1992 lisämääräraha	10 000 000
1992 menoarvio	280 000 000
1991 menoarvio	230 000 000
1990 tilinpäätös	140 757 669

77. *Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (siirtomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 80 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan

siten, että vuonna 1992 saa tehdä käynnissä oleviin töihin liittyviä valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain (423/88) 10 §:ssä tarkoitettuja sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu menoja myöhemminä vuosina enintään 180 000 000 mk.

1992 lisämääräraha	80 000 000
1992 menoarvio	350 000 000
1991 menoarvio	380 000 000
1991 II lisämenoarvio	100 000 000
1990 tilinpäätös	404 442 478

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

11. Ympäristön suojelu

62. *Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 mk. Lisämäärärahasta saa käyttää enintään 5 000 000 mk autopaloittamorumun keräilylläpitämiseen ja enintään 3 000 000 mk metalliromun hyödyntämiseen tarkoitettuna avustuksena ympäristöministeriön erikseen määräämin perustein.

1992 lisämääräraha	8 000 000
1992 menoarvio	30 000 000
1991 menoarvio	15 000 000
1990 tilinpäätös	12 000 000

15. Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö

87. *Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (siirtomääräraha)*

Momentilta vähennetään 2 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 35.15.88.

1992 lisämääräraha	—2 000 000
1992 menoarvio	120 000 000
1991 menoarvio	120 000 000
1991 I lisämenoarvio	—10 500 000
1990 tilinpäätös	60 000 000

88. *Osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha)*

Momentille myönnetään 2 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Kiinteistö Oy Kolinportin osakkeiden ja Järviluonnon keskustan varten perustettavan kiinteistöyhtiön osakkeiden hankkimiseen valtiolle.

Rantasalmen kunnan kanssa saadaan tehdä Järviluonnon keskuksen toteuttamista koskeva esisopimus, jonka mukaan valtio ostaa perustettavan kiinteistöosakeyhtiön osakkeet, jotka oikeuttavat noin 500 hyöty-m²:n suu-

ruisten tilojen hallintaan, korkeintaan 5 000 000 markan kauppahinnasta.

Selvitysosa: Määräraha on siirtoa momentilta 35.15.87. Ympäristöministeriö on tehnyt Kiinteistö Oy Kolinporttia koskevan esisopimuksen, jossa se on varannut mahdollisuuden osakkeiden hankintaan 722 075 markalla. Kolinportti-hanke kuuluu Kolin kansallispuiston perustamiseen liittyviin tukitoimiin, joiden toteuttamisesta valtioneuvosto on 11.4.1991 tehnyt periaatepäätöksen.

Järviluonnon keskuksen hanke on nimetty yhdeksi ympäristöministeriön hallinnonalan Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1992 kohteeksi. Hanke on Rantasalmen kunnan ja valtion yhteishanke, jonka lopullisina osakaina ovat valtio ja kunta ja joka toteutetaan yhteistyössä kunnan, metsähallituksen ja rakennushallituksen kesken.

1992 lisämääräraha..... 2 000 000

25. Vesi- ja ympäristöhallinto

30. *Yhdyskuntien vesiensuojeluinvestointien korkotuki* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että korkotukilainoja saa vuonna 1992 hy-

väksyä enintään 60 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Korkotukilainoista arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti:

	1993 milj. mk	1994 milj. mk	1995 milj. mk	1996- milj. mk
Vuoden 1992 korkotukilainoista	1,6	2,0	2,2	7,2
Aikaisempien vuosien korkotukilainoista	7,0	6,5	5,5	11,5
Yhteensä	8,6	8,5	7,7	18,7

1992 menoarvio 7 000 000
 1991 menoarvio 6 700 000
 1990 tilinpäätös..... 5 484 318

45. Asuntotoimi

Selvitysosa: Rakennustoiminnan elvyttämiseksi laajennetaan asuntojen perusparannuslainoitusta 2 000 asunnolla. Lisäksi myönnetään uusi 70 milj. markan valtuus lämmityslaitoshankkeiden korkotukilainoille.

Suurimmissa taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntovelallisten aseman helpottamiseksi ehdotetaan otettavaksi käyttöön väliaikainen kolmivuotinen korkotukijärjestelmä sekä lisättäväksi vanhasta asuntokannasta hankittavien aravavuokra-asuntojen määrää ylivelkaantuneilta hankittavilla 300 asunnolla.

53. *ASP-järjestelmään liittyvät palkkiot ja korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 000 mk.

Selvitysosa: Suomen Pankin peruskorkoa korotetaan 1 prosenttiyksiköllä 1.5.1992 lukien. Tämän johdosta tarkoituksena on samanaikaisesti korottaa korkotuen määrä ½ prosenttiyksiköllä 5 ½ prosentiksi.

1992 lisämääräraha 40 000 000
 1992 menoarvio 665 000 000
 1991 menoarvio 580 000 000
 1990 tilinpäätös 521 860 869

55. *Ylivelkaantuneiden asunnonhankkijoiden korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää ylivelkaantuneille asunnonhankkijoille myönnettävien korkotukien maksamiseen (HE).

Vuonna 1992 saa hyväksyä korkotukilainoiksi julkisen valvonnan alaisten luottolaitosten myöntämiä lainoja enintään 400 000 000 mk.

Korkohyvityksen määrä on 5 prosenttia vuodessa korkotukilainan jäljellä olevasta pääomasta.

Selvitysosa: Korkotukilainoilla pyritään auttamaan kaikkein suurimmissa taloudellisissa vaikeuksissa olevia asuntovelallisia, kunnes velkasaneerauslainsäädäntö on saatu käyttöön.

Korkotukilainoista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja seuraavasti: 20 000 000 mk vuonna 1993, 20 000 000 mk vuonna 1994 ja 15 000 000 mk vuonna 1995.

1992 lisämääräraha 10 000 000

60. Siirto asunto-olojen kehittämisrahastoon

Momentin perusteluja muutetaan siten, että asunto-olojen kehittämisrahaston varoista vuonna 1992 myönnettävien lainojen myöntämisvaltuutta korotetaan 50 000 000 markalla eli enintään 8 750 000 000 markaksi. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1992 voidaan asunto-olojen ke-

hittämisrahaston varoista myöntää lainoja myös asuntojen hankkimiseksi taloudellisissa vaikeuksissa olevilta asuntovelallisilta (HE). Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Perusparannuslainoja lisätään 2 000 asunnolla sekä hankintalainoja ylivelkaantuneilta hankittavilla 300 asunnolla. Pääosa aiheutuvasta lainojen myöntämisvaltuuden lisäyksestä pyritään hoitamaan valtuutta uudelleenkohdentamalla, mihin urakkahintojen ennakoitua voimakkaampi lasku on luonut edellytykset.

1992 menoarvio..... 2 720 000 000
1991 menoarvio..... 2 740 000 000
1990 tilinpäätös..... 1 221 000 000

62. Lämmityslaitoshankkeiden korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että korkotukilainoja saa hyväksyä vuonna 1992 enintään 70 000 000 mk.

Selvitysosa: Korkotukilainoista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja seuraavasti:

	1993 mmk	1994 mmk	1995 mmk	1996 mmk	1997- mmk
Vuoden 1992 korkotukilainoista.....	3	4	3	2	3
Aikaisempien vuosien korkotukilainoista .	13	10	8	7	12
Yhteensä	16	14	11	9	15

1992 lisämääräraha 1 000 000
1992 menoarvio..... 13 000 000
1991 menoarvio..... 18 500 000
1990 tilinpäätös..... 15 065 555

korkohyvitys on 6 prosenttia lainavuosina 1—4 ja 4 ½ prosenttia lainavuosina 5—8. Ennen 1.1.1991 hyväksytyjen lainojen lainansaajilta perittävä korko on kuitenkin 5 ½ prosenttia ja korkohyvitys tämän ja lainantajan perimän koron erotus.

Selvitysosa: Suomen Pankin peruskorkoa korotetaan 1.5.1992 lukien 1 prosenttiyksiköllä. Samanaikaisesti korkotukea on tarkoitettu korottaa ½ prosenttiyksiköllä.

1992 lisämääräraha 7 000 000
1992 menoarvio 154 000 000
1991 menoarvio 92 000 000
1990 tilinpäätös 79 721 548

63. Vuokra-asuntolainojen korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 mk. Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1991 hyväksytyissä lainoissa lainan saajalta perittävä korko on neljänä ensimmäisenä vuotena lainantajan perimän koron ja 7 ½ prosentin korkohyvityksen erotus sekä 5—8 vuosina lainantajan perimän koron ja 5 ½ prosentin korkohyvityksen erotus. Vuonna 1992 hyväksyttävien lainojen

